

รางวัลเกียรติยศ

“ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และ

บุคคลและองค์กรที่มีผลงาน

ด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
(กสม.)

รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และ บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ปี ๒๕๕๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ปรึกษา	: นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
	ดร. ปริญญญา ศิริสารการ	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
	นางวิลา เบ็ญจะมโน	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
	นางจินตนา ณ ระนอง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย
คณะผู้จัดทำ	: รตญา กอบศิริกาญจน์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
	ชูลีพร เดชขำ	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน ๘ ว
	จามรี ม่วงพัฒน์	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน ๗ ว
	เอกชัย ปิ่นแก้ว	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน ๕
	ณัชชา พูลเอี่ยม	เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน
	จุฑามาศ ราชประสิทธิ์	มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขาเชียงราย
รูปภาพประกอบ	: จุฑามาศ ราชประสิทธิ์	
	ชาวบ้านมาตาพูด	
	มูลนิธินโยบายสุขภาวะ	
	สุวิทย์ กุหลาบวงษ์	
	www.archanwell.org	
	www.google.com enter Vitit Muntabhorn	
	ประพาส สาริกานนท์ และ ณัฐพงษ์ แคล้วคล่อง	
พิมพ์ครั้งที่ ๑	: ธันวาคม ๒๕๕๒	
จำนวนที่พิมพ์	: ๓,๐๐๐ เล่ม	
จัดพิมพ์โดย	: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	
	ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐	
	อาคารบี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐	
	โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๘ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๖	
ร้องเรียน	: สายด่วน ๑๓๗๗	
ข้อมูลเพิ่มเติม	: www.nhrc.or.th	
พิมพ์ที่	: บริษัท เอส.พี.วี. การพิมพ์ (๒๕๕๐) จำกัด โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๖๒๘๐	

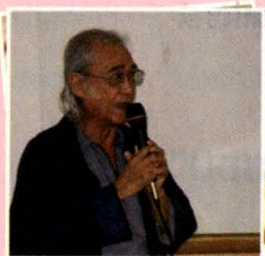

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และ
บุคคลและองค์กรที่มีผลงาน
ด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ปี ๒๕๕๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑ พักพิศมัยมุนยบธ ๑

๑ ร่วมพักพิศมัยมุนยบธ ความเป็นมนุษย์
ความเป็นมนุษย์สูงส่งกว่าทุกสิ่ง
สิ่งใดที่คิดไว้ให้พักพิง
คนต้องยิ่ง มีใจให้แก้กัน

สัทธิธรรมธรรม แต่ก่าในใจ
ต้องไม่ถูกละเมิด และหมั่น
ความเจริญ เจริญหน้าสว่าง
คนทั้งนั้น เจริญหน้า ฟ้า ภัยพิบัติ

มีศรัทธา มีศรัทธา ประสานชัย
ด้วยใจใจ ที่กล้าฝ่าวิกฤต
ความกล้า ทนภัยธรรมอันล้ำค่า
พักพิศมัยมุนยบธ ยิ่งยิ่ง

ເຂົ້າຮູ້ໝູ່ ຄຸນສົມ ເຂົ້າຮູ້ສະໜິ
ກັບມາກຳລັງເກີດຂຶ້ນ ແລະແມ່
ໂລກທຸກຄົນກໍມີຕົວມີຄວາມແມ່
ຕ້ອງການກັບແກ້ໄຂໂລກ

ຕ້ອງມາມຮັບ ມາມຮູ້ຈັກກ່າວ
ແຕ່ຕ້ອງມາມຮັບກັນ ກັບຝ່າຍ
ມາຈາກຕົວຕົນ ຄວບຄຸມຝ່າຍ
ແຕ່ມາຈາກຕົນ ຕ້ອງມາກັບ ຝ່າຍຝ່າຍ

ກ່ອນພັກກັບຕົນຕົນ ຄວບຄຸມເປັນມາ
ໃຫ້ສູງສຸດຕົວຕົນ ກັບສາມາດຕົນ
ກ່ອນຈະແລະ ກັບແຕ່ຕົນຕົນ ແຕ່ມາ
ກ່ອນຝ່າຍ ພັກກັບຕົນ ຄວບຄຸມເປັນມາ !

Wongkarn Wongkarn
w. 6/96/26

คำนำ

๑๑ “รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ” เป็นแนวคิดหลักของการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี ๒๕๕๒ นี้ สะท้อนความเป็นจริงที่ว่า หากทุกคนรู้ว่ามีสิทธิมนุษยชน คือ ชีวิตและการดำรงชีวิต ซึ่งทุกคนเป็นเจ้าของชีวิตหรือเจ้าของสิทธิ ไม่ต้องมีใครมาหยับยื่นให้กัน ก็จะเกิดความรักและเห็นคุณค่า “สิทธิ” ที่ตนเป็นเจ้าของ และเข้าใจว่าต้อง “ไม่ละเมิดสิทธิ” ของคนอื่นด้วยเช่นกัน เพราะทุกคนต่างรักและหวงแหนสิทธิของตน ความคิดเหล่านี้ได้ถูกทำให้ชัดเจนขึ้นผ่านการทำงานที่เป็นรูปธรรมของบุคคลที่ได้รับรางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ ดังนี้

๑. บุคคลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” ได้แก่ ศาสตราจารย์วิฑิต มันทาภรณ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร ซึ่งทั้งสองท่านนอกจากจะเป็นผู้สร้างคนให้เกิดความรู้และเข้าใจสิทธิมนุษยชนจากงานสอนและงานวิชาการแล้ว ยังได้ใช้ความรู้ความสามารถอุทิศตนให้กับประชาชนซึ่งเป็นคนเล็กคนน้อย และคนไร้โอกาสในสังคมอีกด้วย

๒. บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ ได้แก่ ๑. สุวิทย์ กุหลาบวงษ์ นักต่อสู้เพื่อปกป้องฐานทรัพยากร สิทธิชุมชนและสิทธิในการพัฒนา ๒. หอมหวล บุญเรือง สตรีรากหญ้าผู้ปกป้องรักษาแหล่งต้นน้ำ และ ๓. เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก องค์กรภาคประชาชนที่รวมตัวกันต่อสู้อย่างสันติเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน

Call No. : JC 571.2 .T5 5411 8552 C.1
Accession No. : ๒๖๕
Dated : 16 ส.ค. 2556
Price : 100-
มีการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดการเชิดชูเกียรติและมอบรางวัลให้บุคคลและองค์กรสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒ เพื่อประกาศเกียรติคุณบุคคลที่สมควรได้รับรู้ รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่อุทิศตนเอง เพื่อส่งเสริมปกป้องชุมชนและเผยแพร่ธรรมรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการละเมิดสิทธิมนุษยชนคณ้อยลง

สารบัญ

๗ ๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชน

๑๐ การมอบรางวัลและประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชน

๑๖ รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”

ศาสตราจารย์วิฑิต มันทาภรณ์

๒๑ รองศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร

๒๕ รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

๒๖ ประเภทบุคคลชาย

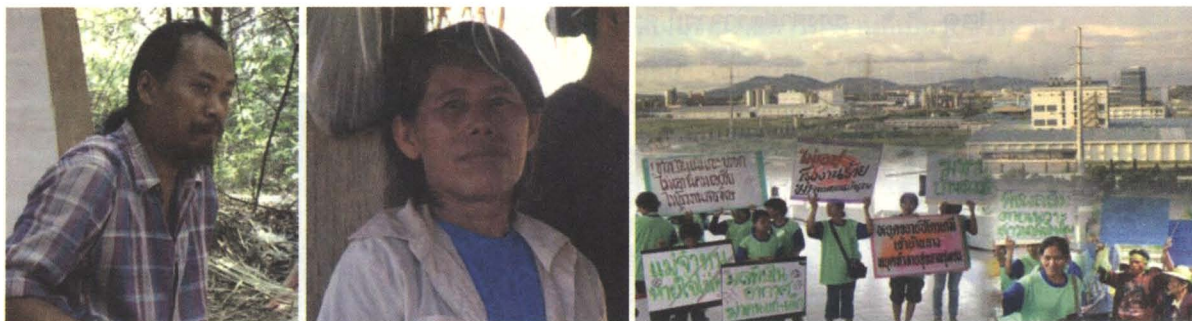
สุวิทย์ กุหลาบวงศ์

๓๖ ประเภทบุคคลหญิง

หอมหวล บุญเรือง

๔๒ ประเภทองค์กรภาคเอกชน

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

๕๑ ภาคผนวก

๕๒ กำหนดการมหกรรมงานสิทธิมนุษยชน

๕๘ แบบเสนอชื่อในการคัดเลือกบุคคลและองค์กร
ที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

๖๓ ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

๖๖ แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม
และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น
ประจำปี ๒๕๕๒

๖๙ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗๑ คำสั่งแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๐ ธันวาคม วันสิทธิมนุษยชน

๑ เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) และมีมติประกาศให้วันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิทธิมนุษยชน นับตั้งแต่นั้นมาโครงสร้างกลไกและเครื่องมือด้านสิทธิมนุษยชนได้รับการพัฒนาขึ้น เพื่อประกันสิทธิขั้นพื้นฐานและป้องกันการเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้นในวันสิทธิมนุษยชนทั่วโลกจึงร่วมกันเฉลิมฉลองภายใต้แนวคิดที่ว่า “มนุษย์เกิดขึ้นมามีอิสระ มีเสรีภาพ และเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ”

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights) คืออะไร

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๙ (ค.ศ. ๑๙๔๖) ประเทศต่างๆ ตระหนักว่าการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดสันติภาพและความเจริญก้าวหน้าขึ้นในโลกจึงได้ร่วมกันจัดตั้งองค์การ สหประชาชาติ เพื่อให้เป็นองค์การโลกในการให้ความคุ้มครองมนุษยชาติให้ได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันที่ประชุมสหประชาชาติครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๙ (ค.ศ. ๑๙๔๖) ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่จัดตั้งขึ้น พิจารณาร่างปฏิญญาเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานเรียกว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ต่อมาที่ประชุมสมัชชาใหญ่ สหประชาชาติได้ให้การรับรองเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๙๑ ดังกล่าวมาแล้ว

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ประกอบด้วยวรรคอารัมภบท และบทบัญญัติ ๓๐ มาตรา ที่กำหนดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่พึงได้รับไม่ว่าชายหรือหญิง โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่ เสรีภาพและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล สิทธิที่จะได้รับมาตรฐานในการดำรงชีวิตอย่างเพียงพอ สิทธิเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็น สิทธิในการศึกษา สิทธิในเสรีภาพจากการถูกทรมาน และการกระทำที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

การจัดทำปฏิญญานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการและมาตรฐานความเข้าใจร่วมกันในบทบัญญัติของกฎบัตรสหประชาชาติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาสากลได้พัฒนาความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อยกร่างปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนแรก เป็นปฏิญญาเพื่อกำหนดหลักการหรือมาตรฐานทั่วไปด้านสิทธิมนุษยชน

ส่วนที่สอง เป็นตราสารทางกฎหมายที่สร้างพันธกรณี แก่รัฐภาคี ที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่ระบุและจำกัดสิทธิที่จะกระทำได้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ (ค.ศ. ๑๙๖๖) สหประชาชาติได้รับรองเอกสารส่วนที่สอง ซึ่งแยกเป็น ๒ ฉบับ คือ

๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Convention on Civil and Political Rights-ICCPR)

มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการที่รัฐภาคีต้องประกันให้มีกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสมและปกครองโดยหลักนิติธรรมต่อบุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจรัฐ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ เช่น สิทธิในการกำหนดเจตจำนง สิทธิในการมีชีวิตอยู่ สิทธิในความคิด มโนธรรม และศาสนา สิทธิในการรวมตัวและสมาคม เสรีภาพจากการทรมาน และการกระทำหรือการลงโทษที่โหดร้าย และย่ำยีศักดิ์ศรี เสรีภาพจากการเป็นทาส แรงงานบังคับ การจับกุมหรือกักขังตามอำเภอใจ สิทธิในการได้รับการไต่สวนอย่างเป็นธรรมและโดยทันทีและสิทธิในความเป็นส่วนตัว

๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Convention on Economic, Social and Cultural Rights- ICESCR)

มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการที่รัฐจะต้องไม่ละเมิดสิทธิขั้นต่ำที่ระบุไว้ในกติกา และส่งเสริมสิทธิดังกล่าวอย่างเป็นไปเท่าที่ทรัพยากรของประเทศมีอยู่ ได้แก่ สิทธิเกี่ยวกับการทำงานในสภาพที่ดีและเป็นธรรม การคุ้มครองด้านสังคม เช่น การมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่พอเพียง รวมถึงเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัย การประกันมาตรฐาน ด้านสุขภาพกายและจิตใจ สิทธิในการศึกษา และสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากเสรีภาพทางวัฒนธรรมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนับแต่อดีตได้ให้การรับรองเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้บ้างฉบับที่ให้การรับรองอย่างชัดเจนคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) ซึ่งเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ค่อนข้างสมบูรณ์ เช่น มาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับประกันว่า “ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” อันเป็นหลักการที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ ๑ ที่ระบุว่า “มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเท่าเทียมกันทั้งศักดิ์ศรีและสิทธิ ทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันฉันท์พี่น้อง”

รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และ บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชน ประจำปี ๒๕๕๒

๖ เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นสมควรมอบรางวัลและเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นให้สังคมได้รับรู้ รวมทั้งเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคคล และองค์กรที่อุทิศตนเองในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังนี้

รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” จำนวน ๒ ราย ประกอบด้วย

๑. ศาสตราจารย์วิฑิต บันตการณ

อายุ ๕๗ ปี เกิดวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๙๕

สถานที่ทำงาน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องปัญหาผู้ลี้ภัย สิทธิเด็ก และการค้าเด็ก มีผลงานวิชาการที่โดดเด่นและเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กอย่างเป็นรูปธรรม แก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยอย่างเป็นระบบ นอกจากเหนือจากภาระงานสอนและด้านวิชาการแล้ว ยังใช้ความรู้ด้านกฎหมายสร้างความเข้าใจที่ดีต่อปัญหาผู้ลี้ภัยให้กับหน่วยงานราชการของประเทศไทย และระดับระหว่างประเทศเพื่อผลักดันให้บุคคลเหล่านี้ได้รับความคุ้มครองที่ดีขึ้นเป็นผู้ที่มีบทบาทในการทำงานเกี่ยวกับกลไกในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาคอาเซียน มีผลงาน

JC
571.2
.T5
ร411
2552
C.1

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เป็นที่ประจักษ์ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ได้รับเชิญให้เข้าร่วมทำงานในตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศหลายองค์กร เช่น UN UNICEF WHO และ UNHCR นอกจากนี้ยังเป็นผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วย การค้าเด็ก การเอาเปรียบเด็กทางเพศและการใช้สื่อลามกเกี่ยวกับเด็ก ระหว่างปี ๒๕๓๓-๒๕๓๗ และเป็นผู้รายงานพิเศษของสหประชาชาติว่าด้วย สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีของสหประชาชาติ

๒. รองศาสตราจารย์ทันสุทิพย์ กาญจนะจิตรสา สายสุนทร

อายุ ๕๑ ปี เกิดวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๐๑

สถานที่ทำงาน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการเพื่อสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ให้สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยการเสนอมาตรการการแก้ไขปัญหาความไร้สัญชาติของบุคคลบนพื้นที่สูง และผลักดันการรับรองการมีสัญชาติไทยของชาวเขาที่มีถิ่นฐานในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายแก่คนไร้รัฐ และเป็นผู้ที่ผลักดันให้เกิดระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบาทในการกำหนดให้มียุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๘ และสิทธิในการเดินทางของคนไร้สัญชาติ ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อให้บุตรของผู้หญิงไทยสามารถได้รับสัญชาติไทย โดยหลักสืบสายโลหิต มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่กลุ่มกะเหรี่ยง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก และแก่ชาวบ้านอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑,๒๔๓ คน ที่ถูกเพิกถอนชื่อจากทะเบียนราษฎร เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้มีปัญหาสถานะบุคคลตามกฎหมาย ส่งผลให้มีการทำงานเป็นเครือข่าย

รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ โดยมีกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช) เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ดร. ปริญญญา ศิริสารการ) และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางวิสา

เบญจมะโน) ร่วมเป็นอนุกรรมการ มีผู้แทนจากภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และสื่อมวลชน ด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมเป็นกรรมการ ด้วย โดยคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ได้กำหนดกรอบและหลักเกณฑ์ ในการพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

๑. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีบทบาทเป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แม้ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนดังกล่าว ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีคุณค่า ต่อการเสริมสร้างความเข้าใจสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลกระทบที่มี ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อชุมชนและสังคม

๓. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจน เป็นแบบอย่างให้บุคคลหรือองค์กรอื่นในสังคม

๔. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานในการสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ชุมชน และสังคม

๕. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม ภายใต้กรอบสิทธิมนุษยชน

๖. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทต่อการพัฒนาในสังคมที่เป็น ธรรมและยั่งยืน

ผลการพิจารณาคัดเลือกได้บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ดังนี้

๑. ประเภทบุคคลชาย : นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์

นักต่อสู้เพื่อปกป้องฐานทรัพยากรเป็นผู้นำชาวบ้านต่อสู้เพื่อสิทธิชุมชนและสิทธิในการพัฒนา

เป็นนักพัฒนาที่ทำงานเกาะติดกับชาวบ้านในพื้นที่ภาคอีสาน โดยเฉพาะปัญหาโครงการเหมืองแร่ โปแตช ปัญหาแนวสายไฟฟ้าสูงพาดผ่านพื้นที่ทำกินชาวบ้านในจังหวัดอุดรธานี ปัญหาโครงการพัฒนา แหล่งน้ำภาคอีสาน ได้แก่ กลุ่มน้ำลำพะเนียง เขื่อนปากชม และปัญหาผลกระทบจากนโยบายของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อชุมชน เน้นการทำงานร่วมกับองค์กรชาวบ้าน และสนับสนุนให้ชาวบ้านในพื้นที่ร่วมกลุ่มเป็นองค์กรชาวบ้าน เพื่อปกป้องสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ และส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้กระบวนการยุติธรรมทางศาลปกครองฟ้อง

การกระทำของรัฐที่ละเมิดสิทธิ พร้อมทั้งได้ขยายแนวคิดการต่อสู้ไปสู่องค์กรเครือข่ายชาวบ้านในพื้นที่อื่นๆ รวมทั้งได้ฝึกอบรมให้ชาวบ้านในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเขียนรายงานสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อใช้เป็นการรณรงค์ปัญหาจากพื้นที่สู่ระดับสากล จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหในระดับนโยบายต่อไป

๒. ประเภทบุคคลหญิง : นางหอมหวล บุญเรือง

สตรีรากหญ้านักต่อสู้เพื่อปกป้องรักษาแหล่งต้นน้ำ

อายุ ๕๖ ปี เกิด วัน - เดือน - ปี พ.ศ. ๒๔๙๖

ประธานกลุ่มอนุรักษ์ขุนน้ำดอยแม่อกฮู อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย เป็นผู้นำชาวบ้านเรียกร้องและคัดค้านให้ยุติการทำเหมืองหิน โรงโม่หิน และการระเบิดภูเขามานานกว่า ๑๐ ปี เนื่องจากการประทานบัตรระเบิดหินและย่อยหินกระทบต่อแหล่งต้นน้ำสำคัญของชุมชน โดยเฉพาะพื้นที่เกษตรกรรม และเกิดฝุ่นละอองส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชน แม้ว่าจะถูกข่มขู่จากผู้มีอิทธิพลและผู้สูญเสียผลประโยชน์ และมีการลอบยิงแกนนำ (นายบุญยงค์ อินตะวงศ์) ที่ทำงานคู่กันมาจนเสียชีวิต รวมทั้งขณะนี้รัฐบาลก็ต่ออายุประทานบัตรระเบิดหินและย่อยหินในพื้นที่ขยายต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ชาวบ้านท้อแท้ หดกำลังใจ และเริ่มหันเหร้งกับอิทธิพลอยู่บ้าง แต่นางหอมหวลก็สามารถยืนหยัดและสร้างกำลังใจให้ชาวบ้านต่อสู้กับปัญหาฟ้องร้องต่อศาลปกครองให้คุ้มครองมิให้มีการระเบิดหินในประทานบัตรใหม่

๓. ประเภทองค์กรภาคเอกชน : เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เป็นองค์กรภาคประชาชนเกิดจากการรวมตัวของชาวบ้าน เพื่อดูแลปกป้องสิ่งแวดล้อมและชุมชน โดยเฉพาะในเรื่องของมลพิษที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรม ทั้งโรงไฟฟ้า โรงงานถลุงเหล็ก ร่วมกับนักวิชาการอิสระทำวิจัยเกี่ยวกับมลพิษในมาบตาพุด เพื่อนำผลที่ได้มาแสดงถึงความผิดปกติ และอันตรายจากผลกระทบของอุตสาหกรรมที่มีต่อประชาชนชาวมาบตาพุด จนนำมาซึ่งการเรียกร้องให้มีการประกาศเขตควบคุมมลพิษ นอกจากนี้ยังร่วมกับชาวบ้านฟ้องร้องและในที่สุดศาลปกครองสูงสุดก็ได้ประกาศให้มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ รวมทั้งได้รณรงค์ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับมลพิษถ่านหิน จนนำไปสู่การรวมตัวของประชาชนชาวระยอง ๑๕,๐๐๐ คน เพื่อคัดค้าน

ไม่ให้สร้างโรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหิน และรวบรวมรายชื่อเพื่อให้ยกเลิก จนนำไปสู่การที่รัฐบาลยกเลิกการยื่น
ของประมุข เพื่อลดความขัดแย้งกับประชาชน

๔. ประเภทองค์กรภาครัฐ

ไม่มีหน่วยงานที่มีคุณสมบัติตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รางวัลเกียรติยศ
“ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”
ประจำปี ๒๕๕๒

ศาสตราจารย์
วิทิต มั่นตากรณ์

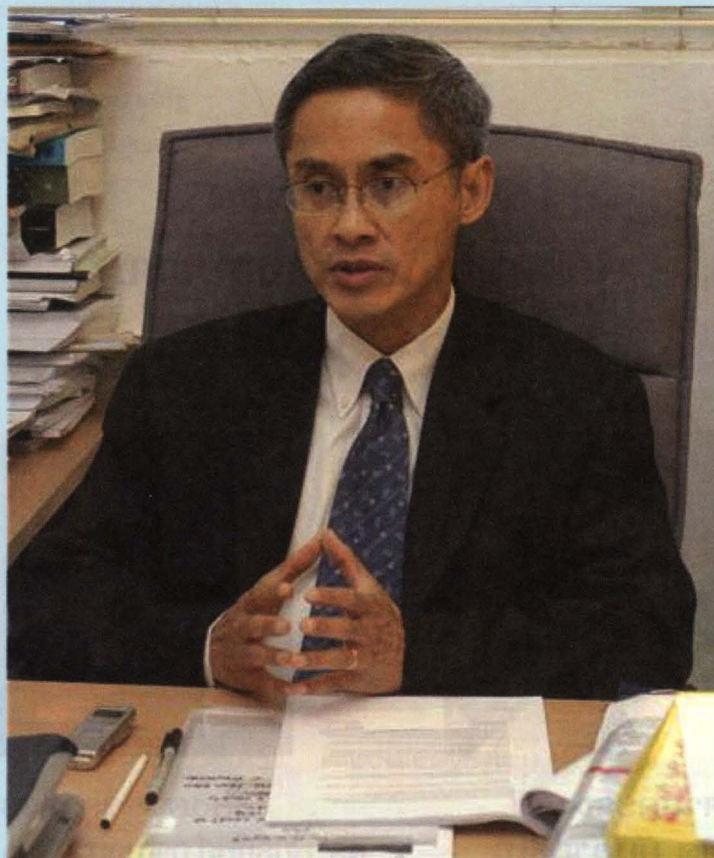

รองศาสตราจารย์
ดร. พันรุตทิพย์ กาญจนะจิตรสา สายสุนทร

๑๖

**“ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”
ศาสตราจารย์วิท บันตากรณ์**

ศาสตราจารย์วิฑิต มันทากรณ์

อายุ ๕๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๙๕
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๔ บ้านดอน ถนนสุขุมวิท ซอย ๔๗
 แขวง/เขต พระโขนง กรุงเทพมหานคร
 โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๔ ๒๐๑๗ ต่อ ๑๐๓
 ที่ทำงาน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

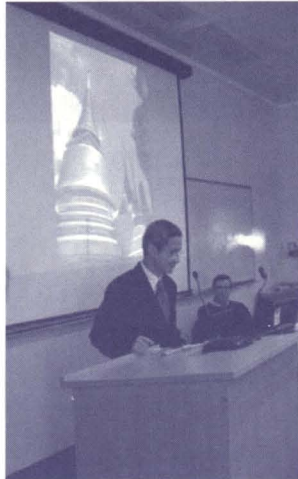
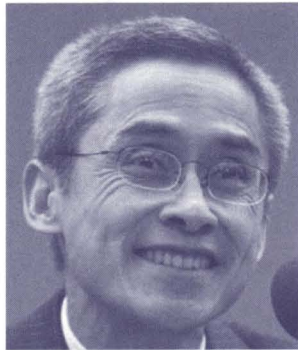
การศึกษา

B.A. (Hons.) (Law) ; M.A. (Law)	Oxford University	1974; 1979
B.C.L. (Law)	Oxford University	1975
Licence Speciale en droit europeen	Free University of Brussels	1978
Barrister-at-Law	The Middle Temple, London	1977

ประสบการณ์ด้านส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชน

- ผู้รายงานพิเศษเรื่องการค้าเด็กและโสเภณี
ของสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๓๓ – ๒๕๓๗)
- ผู้รายงานพิเศษเรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชน
ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี
ของสหประชาชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ปัจจุบัน)
(United Nations Special Rapporteur on the situation
of human rights in the Democratic People's Republic
of Korea, United Nations Human Rights Council)

- ประธานคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต้นฉบับรายงานผลการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๓)
- อนุกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการเฉพาะกิจพัฒนาฝีมือและหลักสูตรการฝึกอบรมเรื่องสิทธิเด็ก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕)
- ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ กระทรวงการต่างประเทศ (พ.ศ. ๒๕๔๕)
- กรรมการอิสระเพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน)
- ที่ปรึกษาในการจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและพัฒนาศักยภาพบุคลากร (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน)
- กรรมการพิจารณากรอบแนวทางการจัดทำรายงานประเทศตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน)
- ประธานคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีและสื่อลามกเกี่ยวกับเด็ก และเรื่องความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสชนพิการ และผู้สูงอายุ (พ.ศ. ๒๕๕๐)
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมการอนุวัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) คณะกรรมการ

ส่งเสริมการอนุวัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ปัจจุบัน)

- ผู้แทนสำรองสำหรับคณะทำงานระดับสูงว่าด้วยการจัดตั้งกลไกสิทธิมนุษยชนอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ปัจจุบัน)
- ประธานกรรมการตรวจทานคำแปลร่างรายงานประเทศตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ฉบับภาษาอังกฤษ (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ปัจจุบัน)

ผลงานสำคัญ

- งานวิจัยเรื่อง Extraterritorial Criminal Law Against Child Sexual Exploitation เสนอองค์การ UNICEF เน้นการแก้ปัญหาเรื่องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กอย่างเป็นรูปธรรม
- ผลการศึกษาเรื่อง The Status of Refugees in Asia กล่าวถึงปัญหาผู้ลี้ภัยในเอเชียอย่างเป็นระบบและเป็นตำราที่มีระดับมาตรฐานระหว่างประเทศ
- ผลงานวิจัยเรื่อง The Challenge of Law : Legal Cooperation among ASEAN Countries ซึ่งส่งเสริมและสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันนำไปสู่ความร่วมมือในภูมิภาคนี้

- เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งศูนย์เครือข่ายสิทธิเด็กเอเชียเน็ท (Child Rights ASEANET) เป็นเครือข่ายสิทธิเด็กในภูมิภาค ก่อตั้งโดยองค์การกองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ สำนักงานประจำภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (UNICEF-EAPRO) ร่วมกับสมาคมกฎหมายระหว่างประเทศแห่งประเทศไทยคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาปัญหาสิทธิเด็ก
- มีส่วนร่วมผลิตสื่อการสอนกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กและเยาวชน เช่น การ์ตูน เกมส์เกี่ยวกับเด็กที่ถูกเอาเปรียบด้านเพศ และถูกเอาเปรียบด้านแรงงาน และการคุ้มครองผู้บริโภค

รางวัลและประกาศเกียรติคุณสาขาสิทธิมนุษยชน อาทิ

- รางวัลสิทธิมนุษยชนศึกษา 2004 UNESCO Prize for Human Rights Education ขององค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของสหประชาชาติ - UNESO (พ.ศ. ๒๕๔๘)
- รางวัลทูตพิทักษ์สิทธิเด็ก ปี ๒๕๕๐ สาขานักวิชาการ จากคณะกรรมการด้านเด็ก (พ.ศ. ๒๕๕๐)

รายการผลงานวิชาการและเอกสารอื่นๆ ของ
ศาสตราจารย์วิฑิต มันทารภณ์ สามารถเข้าถึงได้ที่
www.google.co.th enter Vitit Muntarbhorn.

**“ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”
รองศาสตราจารย์
ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร**

รองศาสตราจารย์

ดร. พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร

อายุ ๕๒ ปี เกิดวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๐๑

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๑๑๔๖ หมู่ ๖ ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี
แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ที่ทำงาน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โทรศัพท์ ๐๒ ๖๑๓ ๒๑๔๔

โทรสาร ๐๒ ๒๒๔ ๙๔๒๑

อีเมล archanwell@hotmail.com, pretty@tu.ac.th

การศึกษา

- Doctorat de L'Universite Robert Schuman de Strasbourg (Honorable)
- Diplome d'Etudes approfondies de Droit international, l'Universite Robert Schuman de Strasbourg
- นิติศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับสอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลงานเด่น

- พัฒนาแนวคิดและผลักดันการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติ สัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒, พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้บุตรของมารดาไทยมีสัญชาติไทย โดยหลักสืบสายโลหิต
- วิจัยและพัฒนาแนวคิดด้านสถานะบุคคลนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ สถานภาพของคนไทยตามหลักดินแดน สถานภาพชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยการเสนอแนวคิดการจัดการสถานะบุคคลตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ
- ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายแก่ชนเผ่ากลุ่มกะเหรี่ยง อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก และชาวบ้านแม่อาบ จำนวน ๑,๒๔๓ คน ที่ถูกเพิกถอนชื่อจากทะเบียนราษฎรผ่านศูนย์นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

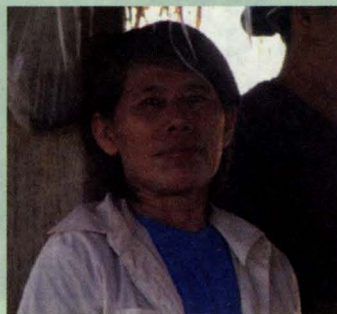
- วิจัยและพัฒนาแนวคิดและแนวทางแก้ไขปัญหาความไร้สัญชาติของบุคคลบนพื้นที่สูง (ชาวเขาดั้งเดิม และชาวเขาที่มีถิ่นฐานในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน) โดยผลักดันให้เกิดระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓
- วิจัยและพัฒนาแนวคิดการจัดการประชากร การพัฒนาสถานะบุคคลเพื่อแก้ไขปัญหาความไร้รัฐ ไร้สัญชาติ โดยผลักดัน ให้เกิดยุทธศาสตร์การจัดการสถานะและสิทธิของบุคคล พ.ศ. ๒๕๔๘, การแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๑
- วิจัยและพัฒนาแนวคิดในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้มีปัญหาสถานะบุคคลตามกฎหมาย ส่งผลให้มีการทำงานเป็นเครือข่ายและเป็นที่มาของโครงการห้องเรียน คลินิก และสำนักงานที่ปรึกษากฎหมายสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวที่มีปัญหาความไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ในสังคมไทย โดยมี “คลินิกแม่เอย” เป็นงานและพื้นที่ต้นแบบ
- วิจัยและพัฒนาแนวคิดในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไร้รัฐไร้สัญชาติ ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในของประเทศไทย อาทิ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการเดินทางของคนไร้สัญชาติ กรณีอาจารย์อายุ นามเทพ ซึ่งเดินทางไปแสดงความสามารถทางดนตรี ณ ประเทศจีน ออสเตรเลีย และเกาหลี ฯลฯ หรือกรณีเด็กชายหม่อง ทองดี ในการเดินทางไปแข่งขันเครื่องบินกระดาษพับ ณ ประเทศญี่ปุ่นเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๒ ที่ผ่านมา

รางวัลบุคคลและองค์กร ที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

สุวิทย์ กุหลาบวงษ์

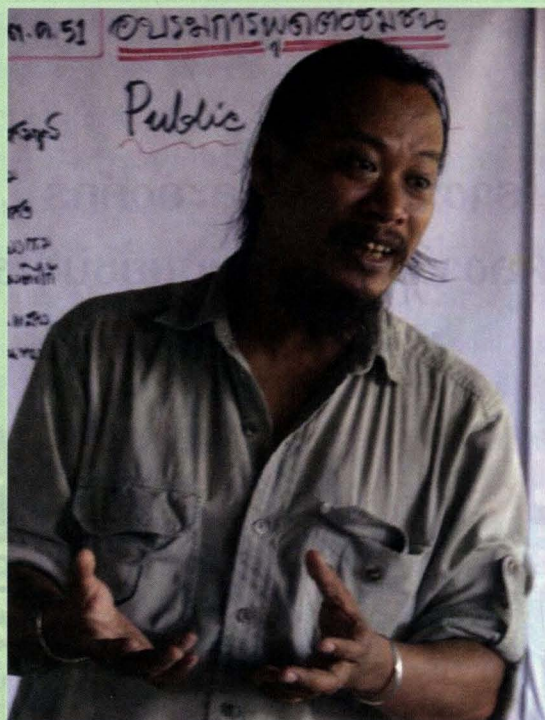

หอมหวล บุญเรือง

เครือข่ายประชาชน
ภาคตะวันออก

**“ไม่ได้ทำงานโครงการ แต่ทำงานกับชีวิต
เรื่องทุกเรื่องไม่ได้เริ่มด้วยการทำโครงการ
แต่มาจากเรื่องของชีวิต”**

ผู้มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นชาย สุวิทย์ กุหลาบวงษ์

สุวิทย์ เมื่อวันวานก่อนเป็น
“นักพัฒนา-สันติวิธี-สิทธิมนุษยชน”

สุวิทย์ เกิดวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๒ จากตระกูล
เก่าแก่ของอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ปู่ย่าทำนา ในวัย
เด็กเป็นผู้เลี้ยงดู เพราะพ่อของสุวิทย์ทำงานอยู่ที่อังกฤษ มีพี่น้อง ๒ คน มีน้องสาว และน้องต่างมารดา
ชีวิตมีความสัมพันธ์กับเกษตรกร จึงไม่สนใจอาชีพอื่นๆ สุวิทย์บอกว่า เมื่อเด็กเป็นคนเรียนหนังสือไม่เก่ง

สุวิทย์เล่าถึงชีวิตในช่วงวัยรุ่นว่าใช้ชีวิตอย่างถึงลูกถึงคน “กินเหล้าขาว ผสมน้ำแดง เมาเต้นหน้าตู้เพลง
เล่นกีตาร์ ดูดกัญชา ผงเข้า เหล้าแห้ง ขึ้นรถติดกัน และเมื่อเรียน ปวส. ขณะอายุ ๑๙-๒๐ ปี พกปืน
สองกระบอก ไล่ยิงกันแถวสะพานหัวช้าง” แต่เมื่อเรียนที่ช่างกลปทุมวัน เริ่มมีความคิดเป็นผู้ใหญ่ เริ่มสนใจ
และมีอุดมการณ์ทางการเมือง หลังจบจากช่างกลปทุมวัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เริ่มต้นรับผิดชอบชีวิต ได้อ่าน
หนังสือต่างๆ อาทิ สานติสังคมของ กสส. สังคมพัฒนาของซีซีทีดีของกลุ่มคริสต์ เริ่มอ่านงาน อ.ศุภักษร
งานพัฒนาอ้อมทรัพย์ พระ และผู้หญิงใส่ออบ งานผู้ไถ่ของ ยส. เมื่อจบจากช่างกลปทุมวันขณะนั้น
มีความคิดว่า “ไม่อยากทำงาน อยากกลับบ้านไปทำกิน หากินตามท้องทุ่ง เราเติบโตมาแบบดูแลตัวเอง
มีความเชื่อมั่นในตัวเอง”

ต่อมาได้กลับเข้ากรุงเทพฯ อีกครั้ง ได้เริ่มต้นอาชีพครูที่โรงเรียนกนกเทคโนโลยี ที่วัดไผ่เงิน สอนเด็ก
นักเรียนที่อายุไล่เลี่ยกัน เหมือนพี่สอนน้อง เด็กเกเรมาก ฉลาดผองผาว ดูดกัญชา แต่ก็สอนให้เด็กเอาตัวให้อวด

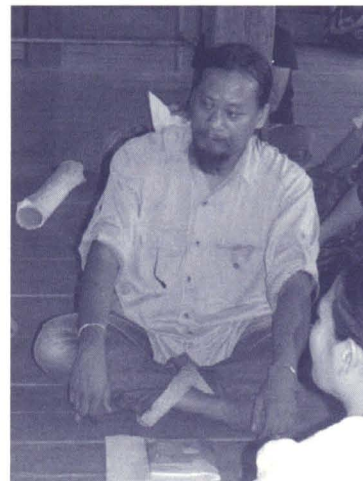

สอนได้ประมาณ ๑ ปี มีเรื่องทะเลาะกับครูฝ่ายปกครอง เนื่องจากครูฝ่ายปกครองจับเด็กที่ปิ่นแก้วไปเสพยา และจะไล่เด็กออก แต่ตนเองไม่ต้องการให้ไล่เด็กออก เนื่องจากเป็นการตัดอนาคตเด็ก ก็เลยตัดสินใจลาออก หลังจากนั้นจึงมาทำงานในเครือกรุงเทพฯ เป็นผู้คุมงาน (Supervisor) ในขณะที่ยังทำงานที่นั่นได้ต่อรองช่วยเหลือลูกน้องให้ได้รับการดูแล เป็นต้นว่าให้มีหน้ากากกันตะกั่ว เริ่มรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรม เริ่มเรียกร้อง มีการถกเถียงในเรื่องโอที จนทะเลาะกับผู้จัดการ จึงลาออก ตอนนั้นก็ไม่ได้คิดว่าเป็นเรื่องสิทธิ แต่คิดว่า “ความปลอดภัยเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงาน”

หลังจากนั้นก็ทำมาจากรอโต้พาร์ท เป็นบริษัทใหญ่ในเรื่องการทำนิตยสาร ต้องคุมคนทั้งโรงงาน ผลิตนิตยสารวันละ ๒,๐๐๐ ตัว เมื่อได้ควบคุมทำให้การผลิตได้มากขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ เมื่อทำงานประมาณครึ่งปี ก็เห็นว่าคนงานไม่ได้รับการดูแลในเรื่องพื้นฐาน สิ่งแวดล้อมของการทำงาน จึงทะเลาะกับผู้จัดการ แล้วลาออก

ต่อมาได้เรียนต่อที่หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การพัฒนาชุมชน) ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เป็นประธานชมรมพัฒนาลังคม มีสมาชิกกว่า ๑๐๐ คน เริ่มเห็นความสำคัญของการทำงานกับความคิด และเห็นว่าการเรียนในห้องไม่น่าสนใจ ขอลาอยู่กับชาวบ้านที่อยู่ชานเมือง เริ่มทำกลุ่มออมทรัพย์หลังจากนั้นอาจารย์ได้เรียกกลับมาให้มาช่วยงาน เริ่มทำกลุ่มออมทรัพย์บางบัว ประมาณปี ๒๕๓๖-๒๕๓๗ เริ่มทำงานกลุ่มคนในสลัม ฝังตัวอยู่ที่ชุมชนบางบัวพัฒนา กลางวันเข้าเรียน กลางคืนพักที่ชุมชน หลังจากนั้นมาทำที่ชุมชนหนองใหญ่ ทำกลุ่มออมทรัพย์แถววิชรพล และทำสารนิพนธ์ด้วย

สุวิทย์มีประสบการณ์ในการเรียนรู้พร้อมกับการปฏิบัติ ทั้งที่สันติอโศก ธรรมกายและสวนโมกข์ และที่สวนโมกข์ ได้อ่านงานของท่านพุทธทาส เป็นคนที่อ่านหนังสือเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ เช่น สะพายย่าม แอนนา ดอลสตรอร์ย์ พิโดโยคอสกี กาเบี่ยน

มาเฟ่ สโตเบิร์ต รงค์ วงศ์สุวรรณ ชัยรินทร์ ชัยวัฒน์ สุรักษ์ ศิวรักษ์ เมื่อเรียนจบ ก็กลับมาอยู่บ้าน เริ่มคุยแนวคิดทางการเมือง แนวคิดทางปรัชญาเริ่มคิดอยากทำงานกับชาวบ้าน กับคนจน และก็รู้สึกว่ายังหาความต้องการที่แท้จริงไม่พบ

จุดเปลี่ยน คือ การสร้างโอกาสให้กับการพัฒนาตัวเอง

สุวิทย์ย้อนความหลังว่า วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ของหลายปีก่อนนอนอยู่ที่บ้านได้ไปรษณีย์ของสารโกมล เห็นประกาศของ มอส. เริ่มรับอาสาสมัครรุ่นที่ ๑๖ จึงมาสมัครที่ มอส. ได้เป็น มอส.๑๖ สมัยนั้นมีประเด็นเรื่องฐานทรัพยากร เชื้อน และมือบ มีโอกาสทำงานกับ กสส. อยู่ ๒ ปี ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน กับบุญเลิศ มั่นทรัพย์ หลวงพิพิธกาล สลักษณ์ และโคทม โดยอยู่ในส่วนของการทำหนังสือเพื่อสังคม

สุวิทย์เล่าว่า “เมื่อได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องสันติวิธี เริ่มคุ้นกับพี่ๆ ทางอีสาน เริ่มทำงานกับชาวบ้านมากขึ้น งานเขียนตอนนั้นไม่ได้เขียนเป็นเรื่องราว นอกจากลำดับเหตุการณ์ ยังไม่มีการแสดงทัศนะความคิด ต่อมาได้มาทำงานที่ภูเขียว จ.ชัยภูมิ อยู่กับจุลทัศน์ อุปชา ผู้ประสานงานน้ำพรม ได้จัดตั้งชาวบ้านช่วยรับใช้ชาวบ้าน ที่โป่งขุนเพชร ร่วมกับชาวบ้านทำประเด็นวิเคราะห์ ตั้งองค์กรชาวบ้านชื่อว่า คณะกรรมการชาวบ้านฟื้นฟูระบบนิเวศ ลุ่มน้ำพรม ประมาณปี ๒๕๓๙ และได้ริเริ่มทำกลุ่มออมทรัพย์”

สุวิทย์บอกว่า “เรามีความชัดเจนว่าจะทำงานสนาม ไม่อยากทำนโยบาย” หลังจากทำงานที่พื้นที่น้ำพรมประมาณ ๗ ปี ทำให้สุวิทย์รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น ตอนนั้นสัมพันธ์กับอีสานมากขึ้น ร่วมทำ พรบ.น้ำ ธรนรงค์ เรื่องน้ำ สุวิทย์ทำงานเคลื่อนไหวเอง และได้ทำงานร่วมกับ สกย. (สมัชชาเกษตรกรรายย่อย) สุวิทย์บอกว่า “ตนเองเป็นคนทำงานในเชิงความคิดในการจัดตั้งกลุ่มชาวบ้าน” ได้ร่วมงานกับเครือข่ายทรัพยากร

ราวปี ๒๕๓๙ สุวิทย์ออกจากน้ำพรม และได้เป็นนักข่าวอยู่ที่ไทยโพสต์ ทำกระบวนการข่าวกับคนจน อยู่หน้าการเมือง ขณะทำงานข่าวสายการเมือง มีสายข่าวเป็นจำนวนมากได้ทำงานเปิดพื้นที่ข่าวของนักการเมือง ทำงานข่าวอยู่ประมาณ ๑ ปี ก็ลาออก กลับมาอยู่ที่อีสาน ที่ขอนแก่น ทำเรื่องน้ำ เครือข่ายน้ำ ธรรมชาติยาตราแม่น้ำ ทำงานกับพวกน้ำพอง จัดตั้งกลุ่มชาวบ้าน ทำงานฟื้นฟู ได้แปลงวิธีคิดของฟื้นฟู

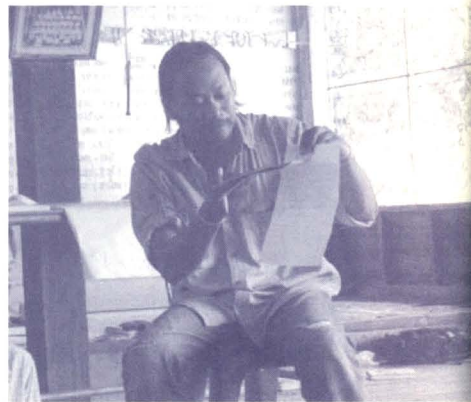

มาลงมาให้ชาวบ้านด้านล่างเข้าใจ ประมาณปี ๒๕๔๔ เริ่มบุกเบิกการทำงานที่อุดรธานี เข้าพื้นที่ สํารวจนอนโรงแรมราคาถูกๆ คินละร้อยไม่มีเงิน บางวันก็เข้าหมู่บ้าน หลังจากที่เราเริ่มทำงานประมาณ ๑ ปีก็ฝังตัวอยู่ที่โนนสมบุรณ์ เสนอแนวคิดการทำงานลงฐานที่อีสาน โดยเสนอว่าสำนักงานระดับเล็กสุดควรอยู่ที่อำเภอ การทำงานกับชาวบ้านทำให้สุวิทย์เห็นการเคลื่อนไหวของชุมชนทั้งหมด สุวิทย์เห็นว่าเพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงภายใน ต้องเกาะติดพื้นที่ เกาะติดศัตรู และมวลชน

สุวิทย์เห็นว่าตนเอง “มาทำงานเรื่องสิทธิภายหลัง เพราะเห็นการละเมิดสิทธิ และก็เห็นว่าสิทธิชุมชนเป็นเรื่องเฉพาะ” การทำงานเน้นการทำงานกับชาวบ้านในพื้นที่ จากข้างล่างทำเรื่องไปแต่ขเป็นหลัก วิเคราะห์แผนพัฒนาภาคอีสานเป็นหลัก ตอนนั้นการทำงานได้ประสมประสานประสานการระหว่างบ่อนอก ท่อก๊าช ปากมูล เป็นการทำงานที่มีจุดแข็งที่ลงถึงข้างล่าง ชาวบ้านจะออกจากพื้นที่ เมื่อจำเป็น เน้นงานวัฒนธรรมมาชู ทำวิทยุชุมชน สอนเด็กรุ่นใหม่ๆ โตขึ้นมาเราซื้อที่ดินในพื้นที่อยู่สบายๆ ในป่า พยายามพึ่งพาการกินอยู่ ศึกษาภายในพื้นที่มากขึ้น เข้าวัด ศึกษาธรรมะ สุวิทย์เห็นว่าการพัฒนาตัวเองต้องทำความเข้าใจกับการทำงาน

สุวิทย์บอกเหตุผลและฝากแนวคิดในการทำงานว่า “ที่ผ่านมาเลือกมาทำที่นี่ เพราะไม่มีใครทำ ปักหลักในท้องถิ่น ทำงานกับคนในทุกระดับ” “ไม่ได้ทำงานโครงการ แต่ทำงานกับชีวิต เรื่องทุกอย่างไม่ได้เริ่มด้วยการทำโครงการ แต่มาจากเรื่องของชีวิต ความรับผิดชอบ ต้องถอดบทเรียนออกมาให้ได้”

“เอ็นจีโอเป็นอาชีพได้ แต่เราต้องพัฒนาตัวเองก่อน” “ไม่ใช่เงินตัวตั้ง ต้องเน้นประโยชน์ร่วม ชาวบ้านต้องการแก้ไขปัญห” “การศึกษาธรรมชาติทำให้จิตใจเรานิ่งซัด แนนจากข้างใน การทำงานสนามในพื้นที่ ต้องพิสูจน์ตัวเอง แบบเล็ก และเรียบง่าย อยู่แบบจวนเท่าแมว (พุทธทาส)” “พวกเราหลายคนมองเป้าหมาย มากกว่าวิธีการไปถึง” “การศึกษาเรื่องศาสนา และส่วนต่างๆ ที่เราล้มพันธ์ เราไม่คาดหวังว่าจะมีอะไร”

“ตอนนี้อยากทำงานเล็กๆ เจียบๆ หากตายก็เผาที่หมู่บ้าน” “การทำงานต้องพัฒนาตัวเอง ไม่เที่ยวไม่กินเหล้า อยู่แบบเจียบๆ ต้องบ่มภายในจิตใจ ไม่เลือกเอาตำแหน่ง เงินเดือนไม่ต้องมาก เงินเดือนที่ได้อยู่วันนี้ ๑๓,๐๐๐ บาท เป็นชีวิตปกติ” “ความลำบากสร้างให้ชีวิตมีคุณค่า หลักรักรรรมก็บอกไว้”

“บอกกับพรรคพวกตลอดว่า มาอยู่กับพื้นที่ กับชาวบ้าน อย่างกรณีของโหนดชุมชน ชาวบ้านเปลี่ยนแปลงวิธีคิดจากดินเป็นดิน แบบมีชีวิต เราจะเปลี่ยนอะไร เราต้องทำความเข้าใจให้ดี เรามีลูก ๒ คน เราให้เขาใช้ชีวิตแบบที่เป็นของตัวเอง”

สุวิทย์คิดว่าการเอาเครื่องมืออย่างกระบวนการยุติธรรมมาใช้สำหรับการต่อสู้เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งเท่านั้น ประการสำคัญคนในชุมชนควรคิดกันเอง ใช้ชีวิตกันเอง จัดตั้งกันเอง จดทะเบียนเป็นองค์กรของรัฐ สร้างชุมชนในอุดมคติ อย่างกรณีของลำพะเนียง เป็นการทำงานในหมู่บ้าน ซึ่งทำงานกับชีวิตคนจริงทั้งหมด อะไรที่แก้ปัญหาเฉพาะได้ก็ต้องทำไปก่อน

ชาวบ้านมีการทำงานร่วมกัน มีข้าวหอม มีข้าวเหลื่อมมา ก็แบ่งกัน ที่บ้านปลูกไผ่ ก็แลกข้าวกับหน่อไม้ การทำงานต้องลดอัตตา งานที่ต้องมีความชัดเจนในเรื่องประเด็นเนื้อหา ล่าสุดได้เขียนโครงการของงบประมาณ

ของ พอช.ระดับจังหวัด ประมาณสามแสนบาท
ในขณะนั้น คณะกรรมการบอกว่าเป็นเรื่องใหญ่
ต้องทำในหลายจังหวัด จึงยกระดับทำโครงการ
ใหญ่ขึ้น มีวงเงินประมาณสองล้านกว่า และถูก
มองว่าเป็นโครงการเอ็นจีโอ ทั้งก็รู้ว่าก่อนหน้า
นั้นมีการแบ่งเค้ก และถือการประชุมเป็นเพียง
พิธีกรรม จึงทำหนังสือท้วงติงที่ พอช. ประเด็น
คือ ต้องสู้กับความไม่เป็นธรรม ต้องเรารู้เรื่อง
หลักการมากกว่า สุวิทย์บอกว่า “ทุกวันนี้ไม่มีเงิน
ใช้การเก็บสะสม แต่จะไม่ล่าทุน ได้รับการ
สนับสนุนจากโอเอสไอได้และได้จัดตั้งศูนย์สิทธิฯ

ได้ประมาณ ๒-๓ ปี อยากทำงานวิจัยเรื่องการพัฒนาในภาคอีสานละเมิดสิทธิในอีสานอย่างไร ศูนย์สิทธิฯ
ต้องร่วมมือกันภาค อยากปรับสถานการณ์ด้านสิทธิในภาคอีสาน ต้องการทำข้อมูลสถานการณ์ด้านสิทธิ
การละเมิดสิทธิมนุษยชนปรากฏขึ้นมากในแถบลุ่มน้ำโขง การ โดยเฉพาะการเข้ามาของจีน การพัฒนาในพื้นที่
เนื่องจากเน้นการทำงานความคิด ปัจจุบันกำลังคุยกันว่า ชาวบ้านจะจัดการกับระบบทุนอย่างไร ต้องมอง
กระบวนการสร้างความเข้าใจกับชาวบ้าน พยายามคุยกับชาวบ้านเอง ที่ผ่านมาระพยายามให้สติชาวบ้าน”

ผลึกความคิดในการทำงาน

สุวิทย์บอกเล่าการทำงานจากมุมมองของตนเองว่า “พัฒนาการของเครื่องมือทำงานที่เกิดขึ้นในวันนี้
เกิดจากความเคลื่อนไหว เราไม่เคยมี HIA ทำงานกับนักวิชาการ ข้อมูลที่เรามี เราใช้ไปเบิกความชั้นศาล
เราทำงานเชิงรุก เปิดหูเปิดตาคนที่เกี่ยวข้อง เราจำเป็นต้องอัดข้อมูลให้มากที่สุด ต้องทำงาน โดยมองภาพ
รวมให้ชัด เช่น การค้าแร่โปแตช เราอ้างสิทธิชุมชน เราต้องดูเรื่องหลักการ ศึกษาระเบียบปฏิบัติ
ใช้เทคนิคจัดการ หากชาวบ้านรู้เท่าทันกฎหมาย จะทำให้รู้ว่า คณะกรรมการชุมชน มีบทบาทมากกว่าผู้นำ
ทางการเมือง เรารู้ว่าราชการมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการทำงาน เราจะต้องรู้รายละเอียดให้มากที่สุด ซึ่งความรู้
ก็จะมาจากการอ่าน ต้องค้นคว้าตลอดเวลา อยู่นิ่งไม่ได้ โครงการหนึ่งๆ มีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง”

“กรณีของเครือข่ายเหมือง เริ่มจากการทำงานเหมืองโปแตช เกาะติดและฝังตัวในพื้นที่ พบว่าคนถูก ละเมิดสิทธิ ชาวบ้านไม่เท่าทัน กรณีของโปแตช ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มผู้หญิงกับเหมืองแร่ ได้ประชุมกันหลายๆ ครั้ง สำหรับในบ้านเรายังไม่มีการจัดการเป็นรูปเป็นร่างที่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องโปแตช ขณะนี้เริ่ม อยู่ตัวแล้ว จึงพิจารณาสถานการณ์แร่ทองคำ โดยโฟกัสเรื่องนโยบาย ทำให้เป็นรูปธรรม เหมือง ที่แม่แจ่ม การทำงานของเครือข่ายต้องสามารถตอบโจทย์นโยบายให้ได้”

สุวิทย์บอกเล่าประสบการณ์ในการทำงานต่อไปว่า “สำหรับการทำงานร่วมกับต่างประเทศ มีความ สำคัญเช่นกัน เพราะกรณีเหมืองแร่ก็มีการพัฒนาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เราเปิดประเด็นนี้ ที่อุดรธานี เราได้ฟังประสบการณ์การขุดเหมืองที่ฟิลิปปินส์ หรือที่แคนาดา เรื่องสิทธิมนุษยชนก็เช่นกัน เรามี ประสบการณ์ว่ากระแสด้านระหว่างประเทศก็สำคัญ โดยเฉพาะสังคมของเมืองไทยเป็นสังคมของการรักษา หน้า ทั้งนี้ เราต้องทำงานข้างล่างให้ชัดเจนกันไปด้วย”

ในการจัดทำรายงานสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ฉบับประชาชน คนรากหญ้า สุวิทย์บอกเล่าประสบการณ์ว่า “กติการะหว่างประเทศด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กับการวิเคราะห์ภาพของชาวบ้าน ก็คือให้ชาวบ้านสะท้อนภาพว่า พวกเขามีความมั่นคง มีชีวิตอยู่ในพื้นที่อย่างไร สัมพันธ์กับข้าวกับน้ำอย่างไร มีชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างไร เป็นเรื่องที่ชาวบ้านต้องเรียนรู้ และศึกษาข้อเท็จจริง

กรณีของลำพะเนียง ทางราชการตั้ง คณะกรรมการฯ ประเมินราคาที่ดิน แต่ชาวบ้าน ไม่เห็นด้วยกับราคาประเมิน เพราะเกณฑ์การคิด ของคณะกรรมการฯ ต่างกับที่ชาวบ้านคิด เพราะ ชาวบ้านใช้ที่ดินทำกิน ทำการเกษตร แต่ราคากลาง ที่ประเมินออกมาโดยคนจากส่วนกลาง หรือกรณี ของเสาไฟฟ้าที่พาดผ่านที่ดินของชาวบ้าน เกิดการ

รอนสิทธิ ราชการคิดจากกฎหมายฉบับเดียว แต่ในข้อเท็จจริง แต่ละพื้นที่ก็มีความต่างกัน พืชก็ต่างกัน ชาวบ้านคิดถึงนิเวศวัฒนธรรม เหล่านี้คือข้อเท็จจริง ชาวบ้านเสียที่ดิน โดยการรอนสิทธิ การเสียประโยชน์ของคนกลุ่มเล็ก เพื่อคนกลุ่มใหญ่ ที่ผ่านมาราพยายามสู้เรื่องนี้ นำเสนอเป็นประเด็นในศาล การจัดทำข้อมูลเพื่อใช้ในศาลมีความยาก เราต้องเสนอให้เห็นว่าแนวสายส่งไฟฟ้ามีปัญหาอย่างไร

“เห็นสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง กำลังมีการพิจารณาออก พรบ.ควบคุมการชุมนุม ผู้นำส่วนใหญ่ในบ้านเรามากไม่มีคุณธรรมในการ แก้ไขปัญหา การชุมนุมของชาวบ้านจึงใช้การปิดถนนเป็นเครื่องมือ ในการต่อรอง ทุนใช้กระบวนการตุลาการเป็นเครื่องมือ เราจะพยายาม สร้างกระบวนการทำงานให้ชาวบ้านอย่างไร ที่ผ่านมาราถูกคดีกว่า ๒,๐๐๐ คดี ใน คปสม. ตอนนี้เราพยายามและแสวงหาแนวคิดเกี่ยวกับ เรื่องนี้ ให้เป็นสิทธิพื้นฐานของชาวบ้าน แต่อยากหาเครื่องมือ หรือวิธีการ ทำงานที่ยกระดับได้ เราเคยจัดประชุมกับชาวบ้านในพื้นที่ วิเคราะห์การทำงาน ได้ศึกษาการต่อสู้ของบ่อนอกเพื่อเป็นแนวทาง ทำงานด้วย การกำหนดเป้าหมาย ชาวบ้านเข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ ปิดไม่ปิด หากเราทำงานต้องรัดกุมเพื่อหาหลักฐานในการทำงาน ป้องกันเอาไว้

ในมุมมองของสุวิทย์เห็นว่า สิทธิมนุษยชน คือ ความเป็นธรรม ปัจจุบันการทำงานของสุวิทย์ เน้นเรื่องการศึกษา เรื่องเด็กเยาวชน และการจัดตั้งแนวความคิด ต้องทำฐานความคิดของชาวบ้านให้ชัดเจน ชาวบ้านเอง ทำงานกันจนสนิท จนเห็นว่า การตัดสินใจไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะหากต้องตัดสินใจ หรือทำงานบนฐานของความรู้ สุวิทย์เห็นปัญหาว่าขณะนี้ ชาวบ้านเริ่มเข้ามาหาทุนนิยมแบบไม่รู้ตัว การพึ่งตัวเองมีน้อยลง” ซึ่งเป็นข้อท้าทายที่สุวิทย์จะต้องต่อสู้แนวคิดเช่นนี้ โดยใช้การทำงานเชิงความคิด ข้อมูลที่เพียงพอ และศักยภาพของชาวบ้านเอง

สุวิทย์ กุหลาบวงษ์

ศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชน และสันติภาพภาคอีสาน

ตู้ ป.ณ.๑๔ อ.เมือง จ.อุดรธานี ๔๑๐๐๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐๔๒๒๒๔๓๘๒

โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘๔๖๐๑๑๔๗๗

อีเมล miningne@hotmail.com

ผู้มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นหญิง หอมหวล บุญเรือง

ประธานกลุ่มอนุรักษ์ชุมชนน้ำดอยแม่ออกฮู

ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ และประธานกลุ่มภัยพิบัติสุขภาพบ้านร่องห้า

**“ผางาม และดอยแม่ออกฮู (แม่ออกฮู)
อู่ข้าว อู่น้ำของเชียงราย”**

๓๖

ผางามเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญของระบบนิเวศน์วิทยา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยภูเขาหินหลายลูกเรียงกัน และในจำนวนนั้น ภูเขาหินที่มีความสำคัญ คือ “ดอยแม่ออกฮู” หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “ดอยแม่ออกฮู” ซึ่งเป็น ภูเขาหินที่มีเนื้อที่ประมาณ ๓๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ติดถนนสายผางาม-พญาเม็งราย ต.ผางาม อ.เวียงชัย จ.เชียงราย

ดอยแม่ออกฮูเป็นต้นน้ำที่มีน้ำผุดขึ้นจากรูกลางภูเขา “แม่ออกฮู” ให้น้ำตามธรรมชาติनाที่ละ ๓๕ ลิตร เป็น แหล่งน้ำหลักของน้ำแม่ต๋าก ซึ่งใช้ในการเกษตรและใช้ สำหรับพื้นที่นากว่า ๒,๐๐๐ ไร่ ในเขต ต.ผางาม ต.เวียงชัย อ.เวียงชัย และ ต.แม่เปา อ.พญาเม็งราย จ.เชียงราย ซึ่งเกษตรกรได้ทำนาปีละ ๒ ครั้ง และพื้นที่นี้เป็นแหล่ง ผลิตข้าว และอาหารที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงราย

**“ปัจจุบันมีฟ้าให้เห็นเพียงไม่กี่ลูกเท่านั้น
และมันคงเป็นแต่เพียงความทรงจำ
หากไม่ร่วมแรงร่วมใจกันรักษาไว้ในวันนี้.....”**

การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม
ที่ไม่สมดุล ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา
ความหลากหลาย ทางชีวภาพ ความมั่นคง
ทางอาหาร และวัฒนธรรมชุมชน เช่นเดียวกับ
ดอยแม่ฮอด ที่กำลังได้รับผลกระทบทุกวัน

เสียงสะท้อนของ “ป่าหอม” ประธาน
กลุ่มอนุรักษ์ขุนน้ำดอยแม่ฮอด

“เวลาได้ยินเสียงระเบิดหินจาก
โรงโม่หิน ใจหายทุกครั้ง ต้องวิ่งออกไปดูว่า
ระเบิดหล่นลูกหรือยัง”

“ระเบิดภูเขาที่หนึ่ง ดินและหินก็
ร่วงลงไปแหล่งน้ำของดอยแม่ฮอด
อีกไม่นานก็คงไม่มีน้ำใช้”

เป็นเสียงสะท้อนจากป่าหอม หรือ
นางหอมหวล บุญเรือง ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ
และประธานกลุ่มปฎิวัติชีวภาพบ้านร่องห้า
ต.ผางาม อ.เวียงชัย จ.เชียงราย ซึ่งเห็น
การระเบิดอยู่ทุกวัน จนกระทั่งประมาณปี พ.ศ.

๒๕๔๑ ได้เริ่มงานอนุรักษ์ดอยแม่ฮอด ร่วมกับชาวบ้านร่องห้า (หมู่ ๑) และชาวบ้านร่องเจริญ (หมู่ ๑๑)
ต.ผางาม อ.เวียงชัย จ.เชียงราย ในการเรียกร้องและคัดค้านให้ยุติการทำเหมืองหิน โรงโม่หิน และการ
ระเบิดภูเขา ซึ่งได้รับประทานบัตรบนเขาดอยแม่ฮอดของผู้ประกอบการธุรกิจ ๓ กลุ่ม ป่าหอม
และชาวบ้านได้ยื่นหนังสือร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐
และมีข้อยุติการแก้ไขปัญหาดังนี้

(๑) ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลการระเบิดหินบริเวณดอยแม่อกฮูอย่างเข้มงวด ในกรณี
ที่กระทบต่อแหล่งต้นน้ำ และเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องชดเชยค่าเสียหายและยุติการทำเหมือง
โดยทันที

(๒) ให้อนุญาตการทำเหมืองเฉพาะผู้ประกอบการที่ดำเนินการอยู่แล้ว ไม่อนุญาตให้ผู้ขอประทาน
บัตรรายอื่นอีก

ความเป็นจริงและการต่อสู้ที่ยังไม่สิ้นสุดของป่าหอมหลวงด้วยแรงใจที่มุ่งมั่นและสลับ

ป่าหอมหลวงและชาวบ้านได้ไปปักธงไว้บนยอดเขาเพื่อไม่ให้ลำแดนประทานบัตร และ เผ่าละวางอย่าง
ต่อเนื่อง ควบคู่กับการทำพิธีบวงสรวงป่าทุกปี ด้วยความหวังว่า ประทานบัตรที่กำลังระเบิด ซึ่งมีกำหนดหมด
อายุในปี ๒๕๔๙ จะไม่ได้รับการต่ออายุ โดยเฉพาะชาวบ้านยังมีความกังวลใจมากขึ้น เมื่อมีรายงานผลการ
ตรวจสอบของ กสผ. ไม่ให้มีการอนุญาตประทานบัตรใหม่เพิ่มเติมจากเดิมอีก

ประสบการณ์การต่อสู้ของ “ป่าหอม” และชาวบ้านที่ดอยแม่อกฮูเป็นการต่อสู้ของชาวบ้าน ซึ่งเป็น
คนเล็กคนน้อย ไม่มีองค์กรพัฒนาเอกชน ไม่มีนักวิชาการ แต่เป็นการต่อสู้ด้วยหัวใจ ด้วยความรักถิ่น
และปกป้องแหล่งต้นน้ำของชุมชน ซึ่งรัฐตีความตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้วไม่ยอมรับว่า
น้ำซึมซับได้ภูเขาเป็นต้นน้ำ จึงสามารถให้ประทานบัตรระเบิดหินได้ ป่าหอมและชุมชนที่ดอยแม่อกฮูฝึก

กำลังต่อสู้เรียกร้องให้ยุติการให้ประทานบัตรใหม่
และยอมให้ระเบิดหินเพียงอายุประทานบัตรเท่านั้น
หากกระทบต่อน้ำได้ภูเขาต้องยุติทันที

แต่เมื่อหมดอายุประทานบัตร ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙
การระเบิดและย่อยหินยังคงดำเนินต่อไป ป่าหอมหลวง
และกลุ่มชาวบ้าน ติดตามและร้องเรียนคัดค้านอย่าง
ต่อเนื่อง ทั้งผ่านหน่วยงานต่างๆ ทุกระดับ จนถึง
กรม กระทรวงที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการสิทธิ

มนุษยชนแห่งชาติ รวมทั้งการให้สัมภาษณ์ในสื่อสาธารณะ เช่น รายการ “เปิดปม” ของ ทวีไทยทีวีสาธารณะ และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง

เมื่อต้นปี ๒๕๕๒ อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ไปพบป่าหอมหลา และชาวบ้านพร้อมยืนยันว่า จะรับฟังคำคัดค้านของชาวบ้าน แต่แล้วโดยไม่มีใครคาดฝัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม กลับให้ประทานบัตรแก่เจ้าของเดิมในพื้นที่ที่ขยายต่อเนื่องบนดอยแม่ออกฮู

ข้อเสนอของ “ป่าหอม” ผู้หญิงรากหญ้า ที่มีสายตาอันยาวไกล

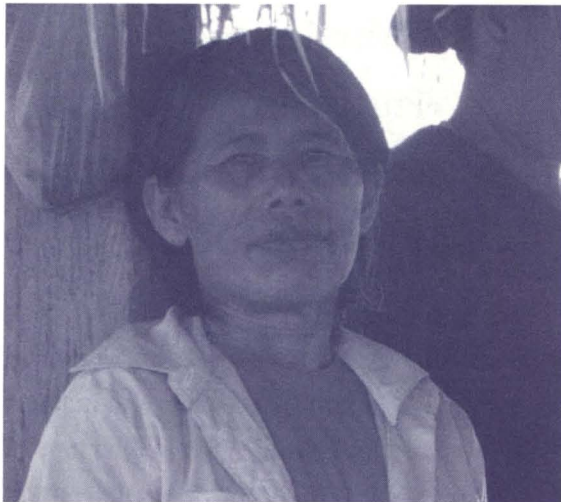
ป่าหอมเห็นว่า “ผู้ประกอบการนำหินไปพัฒนาถนนและงานก่อสร้าง แต่เป็นการพัฒนาที่ไม่กว้างไกลเลย เป็นการพัฒนาระยะสั้นมากกว่า เพราะไม่แก้ปัญหาทั้งหมด”

การพัฒนาระยะยาว และยั่งยืนที่ป่าหอมเสนอทางออกไว้นั้น คือ “การพัฒนาให้ภูเขาแม่ออกฮูเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระบบนิเวศและวัฒนธรรม หน่วยงานราชการหรือเอกชนที่สนใจสามารถนำแนวคิดไปปรับใช้ได้ คือ การส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวใช้ภูเขาเป็นสถานที่ชื่นชมธรรมชาติ ซึ่งกิจกรรมรอบ ๆ ท้องทุ่งนา พักผ่อน ร่วมกิจกรรมทางการเกษตรกับเกษตรกร เดินเที่ยวดอยแม่ออกฮู ซึ่งต้องมุดเข้าไปดู โดยใช้เวลาประมาณ ๔ ชั่วโมง ปล่อยปลาในน้ำซับดอยแม่ออกฮูเพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และแหล่งอาหารของท้องถิ่น ฯลฯ”

“สมัยก่อนผางามสวยมาก ผาเรียงกันหลายลูก มีท้องนาทุ่งข้าวล้อมรอบ เวลาข้าวเขียว เขาก็เขียวด้วย เวลาข้าวเหลืองเขาก็เหลืองด้วย” ป่าหอมเล่าให้ฟังถึงอดีตหลายสิบปีที่แล้ว “ปัจจุบันมีผาให้เห็นเพียงไม่กี่ลูกเท่านั้น และมันคงเป็นแต่เพียงความทรงจำ หากไม่ร่วมแรงร่วมใจกันรักษาไว้ในวันนี้.....ก็จะไม่เหลืออะไรอีกแล้ว”

ป่าหอมเกิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ปัจจุบันอายุ ๕๖ ปี ถึงจะอายุมากแล้ว และความทรงจำในการจากไปของเพื่อนร่วมการต่อสู้ (บุญยงค์ อินต๊ะวงศ์) เพื่อพิทักษ์รักษาดอยแม่ฮ่อมที่ถูกลอบยิงเสียชีวิตที่หน้าบ้านของตนเองจะทำให้ป่าหอมรู้สึกหวั่นไหวต่อความปลอดภัยในชีวิต แต่ป่าหอมบอกเสมอว่า มีความหวังแทนและพร้อมจะต่อสู้เพื่อปกป้องทรัพยากรท้องถิ่นและชุมชนตลอดไป

นางหอมหวล บุญเรือง

ประธานกลุ่มอนุรักษ์ขุนน้ำดอยแม่ฮ่อม

ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำ และประธานกลุ่มปฎิหมัก

ชีวภาพบ้านร่องห้า

จังหวัดเชียงราย

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๒๐๕ หมู่ที่ ๑ ตำบลผางาม

อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

โทรศัพท์ ๐๘๖ ๙๕๑ ๑๘๕๐

๔๑

เอื้อเฟื้อรูปภาพประกอบและจัดทำข้อมูลโดย

จุฑามาศ ราชประสิทธิ์

มูลนิธิพัฒนาชุมชนและเขตภูเขาเชียงราย

องค์กรที่มีผลงาน ด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น เครือข่ายประชาชน ภาคตะวันออก

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก เป็นองค์กรภาคประชาชน เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้าน เพื่อดูแลปกป้องสิ่งแวดล้อมและชุมชน ในพื้นที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง อันเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมมาตาปุด ซึ่งเป็นเหตุให้ชาวบ้านที่อาศัยในบริเวณดังกล่าวประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และได้รับผลกระทบด้านมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนจากขยะอุตสาหกรรม

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในพื้นที่จึงเป็นประเด็นที่เป็นหัวใจในการผลักดันการทำงานของเครือข่าย ปัจจุบันเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกมีสุทธิ อัสมาศัย เป็นผู้ประสานงานหลัก และเป็นกำลังสำคัญสำคัญในการขับเคลื่อนต่อสู้มายาวนาน รวมถึงผู้ร่วมการต่อสู้ปกป้องพิทักษ์สิทธิชุมชน ได้แก่ อาทิ ลุงน้อย ใจดี จริญญา เดชคุ้ม และอารมณ สดมณี ชุมชนในพื้นที่และประชาชนอีกมากมาย

เริ่มจากการขับเคลื่อนเรื่องการแย่งชิงทรัพยากรที่ไม่เป็นธรรม (วิกฤติน้ำ ปี ๒๕๔๓-๒๕๔๘) ที่รัฐบาลกำหนดนโยบายนำน้ำจากทุกอ่างเก็บน้ำ และน้ำจากทุกแหล่งน้ำที่มีอยู่ในจังหวัดระยอง ป้อนให้กับระบบการผลิตของอุตสาหกรรม โดยมีได้มองถึงประชาชนในพื้นที่แม้แต่น้อย จึงได้เกิดความขัดแย้งและเกิดความไม่เป็นธรรมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ประชาชนเป็นเจ้าของ รวมถึงกลไกการบริหารจัดการน้ำนั้น ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพ

“ประเทศไทยกำลังหลงใหลกับการเจริญด้านอุตสาหกรรม
ขณะที่ทำลายวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชน
การพัฒนาก่อให้เกิดการกระจายของภาวะความยากจน
และการกระจุกตัวของคนรวย ไม่ได้ไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน”

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก จึงได้รวมกลุ่ม และเริ่มผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย จนเกิดการร่างกฎหมายน้ำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีองค์กรกำกับใช้น้ำอย่างเป็นรูปธรรม และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกก็ได้หันมาศึกษาถึงวิกฤตอากาศที่กำลังย่ำแย่อยู่ในจังหวัดระยอง เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก รวมถึงสภาวะโลกร้อนที่กำลังเกิดขึ้น ก็ได้ค้นพบว่าสารมลพิษหลายสารในอากาศที่จังหวัดระยองมีอนุภาคในการทำลายสุขภาพ ถ้าปล่อยให้มีการสะสมและยังไม่มีการควบคุมที่ถูกต้อง จึงได้รวบรวมปัญหาและเสนอให้รัฐบาลประกาศพื้นที่มาบตาพุดเป็นเขตควบคุมมลพิษ หรือเกิดการกำหนดมาตรการต่อการแก้ไขปัญหามลพิษ ควบคุมและบริหารจัดการอย่างจริงจัง

แต่รัฐบาลไทยก็เหมือนกับยังไม่ให้ความสนใจ เพราะห่วงแต่เรื่องการลงทุน กังวลปัญหาเศรษฐกิจ กังวลต่อภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมที่เป็นอยู่ จึงดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ไม่ตรงจุดอย่างที่ควรทำ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกจึงได้หาวิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยการประสานงานกับสถาบันการศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม อบรมประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความรู้และสามารถกำหนดการเผื่อระวังปัญหาเหล่านี้ให้ปลอดภัยและไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพได้ และดำเนินการกิจของกิจกรรมนี้อยู่ ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ เนื่องจากไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานใดๆ ของรัฐเลยแม้แต่นิดเดียว เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกยังต้องขับเคลื่อนกิจกรรมนี้อยู่เป็นคู่ขนานกับอุตสาหกรรม เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายยวักยวักนี้ ปี ๒๕๕๗-๒๕๕๘) ท้ายทายของรัฐบาลต่อการแก้ไขปัญหานี้ยังถูกต้อง

การเติบโตทางเศรษฐกิจกับคุณภาพชีวิต : การพัฒนาที่สวนทาง?

นับแต่ประกาศเป็นพื้นที่เขตนิคมอุตสาหกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ที่อาศัยในพื้นที่มาบตาพุด จึงกลายเป็นหัวข้อที่ถกเถียงกันมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ระหว่างชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ฝ่ายหนึ่ง นักลงทุนและ/หรือ

เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมหรือเจ้าของกิจการในเขตพื้นที่ฝ่ายหนึ่ง และหน่วยงานรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่อีกฝ่ายหนึ่ง

ชาวบ้านในพื้นที่ และเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่าแนวทางพัฒนาในเขตนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุดไม่ได้ประเมิณผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน และไม่ได้ให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจมีผลกระทบทางลบต่อชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางตามมาตรา ๖๗ วรรค ๒ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนดำเนินโครงการหรือกิจกรรม จึงรวมตัวกันลุกขึ้นมาปกป้องและพิทักษ์สิทธิของตนและชุมชน

ปล่อยน้ำเสียลงทะเล ; เด็ดไม้ด้วยโลหะปนเปื้อน

การพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างไม่เป็นระบบในพื้นที่มาบตาพุด มีการถมทะเลเพื่อขยายโรงงาน ทำให้โรงงานขนาดใหญ่ โรงงานเหล็ก โรงงานลักษณะ “โรงงานต้นน้ำ” ผุดขึ้นมากมาย ก่อให้เกิดการระบายนมลพิษตลอดเวลา พื้นที่ทำกินถูกทำลาย ระบบผังเมืองผิด แม้แต่สีของทะเลซึ่งเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ กลับกลายเป็นสีม่วง

โดยเฉพาะในช่วงฝนตก ยังมีการระบายนมลพิษออกมามาก เนื่องจากระบบการตรวจจับไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ จากการใช้เครื่องตรวจวัดแบบ Real Time พบว่า มีระดับค่าเฉลี่ยมาตรฐานที่สูงกว่าทั่วไป

ทั้งระบบการผลิตเอง ก็มีปัญหาเกิดการรั่วซึมของสารพิษ บางพื้นที่ซึ่งอยู่ระหว่างทดลองระบบ เมื่อมีข้อผิดพลาดมักอ้างว่าเป็นความผิดของพนักงาน ระบบการบำบัดน้ำเสียมีแต่ไม่ได้ใช้ กลับปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลโดยตรง โดยฝังท่อระบายน้ำทิ้งซ่อนไว้ในทะเลเป็นผลให้น้ำทะเลเปลี่ยนสี น้ำทะเลมีสภาพขุ่นขี้มัว มีโลหะหนักปนเปื้อน ดีเอ็นเอของหอยชายหาดผิดปกติ และมีแนวโน้มนปนเปื้อนด้วยโลหะหนัก

โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งขาดธรรมาภิบาลในการประกอบการ มีขยะพิษจากการทำอุตสาหกรรม ได้นำขยะไปทิ้งโดยไม่รับผิดชอบ อาทิ ที่ดินบ่อลูกรังชาวบ้านซึ่งไม่มีต้นทุน สารพิษ จากขยะดังกล่าวจึงปะปน และสะสมในพื้นที่เยาะขึ้น ทำให้มือและเท้าของชาวบ้านที่สัมผัสกับสารพิษมีสภาพไม่ปกติ แม้มีโรงกำจัดขยะ เจนโก้ มีหลุมกลบขยะ แต่เนื่องจากขยะมีปริมาณเยอะมาก จึงกลายเป็น กองขยะ จนมีลักษณะที่เรียกว่า “ทัศนอุจาด” โดยมากเป็นกากอุตสาหกรรมจากโรงงานในจังหวัดระยอง ทั้งยังขยายพื้นที่ไปยังจังหวัดข้างเคียง เช่น สระบุรี และราชบุรี เป็นต้น

เครือข่ายได้จัดกิจกรรมพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชาวบ้านในพื้นที่กับเพื่อนผู้ประสบภัย จากมินามาตะ และจากประเทศอินเดียที่ประสบอุบัติเหตุทางเคมี ก๊าซรั่วไหล โคกนาฏกรรมทางสิ่งแวดล้อม จากความบกพร่องของบริษัทยูนิย่นคาร์ไบด์ หรือปัจจุบันคือบริษัทดาวันเคมีคอล ซึ่งมีโรงงานสาขา ที่มาบตาพุดด้วย จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พบว่าผลจากการพัฒนา ทำให้หลายกรณีนักเรียน/โรงเรียน ต้องย้ายหนีออกจากพื้นที่ ชาวบ้านประสบปัญหา อาคารต่างๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง มีคลินิกรักษาโรคมะเร็งแพ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดว่าการพัฒนาที่ผ่านมามีปัญหาจริงๆ

เมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรม สิ่งที่ตามมาคือชุมชนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นแรงงานนอกระบบ การมีประชากรพลัดถิ่น ชุมชนแออัด (สลัม) และการแพร่กระจายของโรคติดต่อ นับแต่รวมตัวกันเป็น เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้ ใช้การชุมนุมโดยสงบมาโดยตลอด เพื่อมุ่งสู่การพัฒนา เศรษฐกิจแบบยั่งยืน

เปลี่ยนคำขวัญจังหวัดระยองเพื่อมาบตาพุด

จังหวัดระยองเคยมีคำขวัญว่า “ผลไม้โอชา น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก” ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรมก้าวหน้า น้ำปลารสเด็ด เกาะเสม็ดสวยหรู สุนทรภู่กวีเอก”

ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย แต่การเปลี่ยนแปลงของจังหวัดระยองเป็นแบบเศรษฐกิจสามขา และไม่สมดุล บางขาใหญ่มาก บางขาเริ่มเล็ก และอาจง่อยเปลี้ยไป การสูญเสียที่ดินในพื้นที่มากขึ้น มีแนวโน้มเป็นการถือครองจากกลุ่มทุน

เข้าไปถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น โดยเฉพาะน้ำดื่ม

ในเชิงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มาบตาพุดมีปริมาณเงินไหลเวียนมาก แต่ในทางกลับกันชาวบ้านในพื้นที่กลับเข้าไม่ถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น โดยเฉพาะน้ำดื่ม เนื่องจากไม่มีน้ำประปา ชาวบ้านในระยองมีมวลรวมรายได้ประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ บาท แต่คุณภาพชีวิตกลับย่ำแย่ สาเหตุของการขาดแคลนน้ำประปาเนื่องจากมีบริษัทได้รับสัมปทานน้ำทั้งอ่างเก็บน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม บริโภค/อุปโภค การเกษตร และระบบนิเวศน์ จึงเกิดการแย่งชิงน้ำเพื่อใช้ในธุรกิจต่างๆ โดยบริษัทขายน้ำให้ภาคเอกชน อุตสาหกรรมได้ราคาสูงกว่าน้ำที่ขายให้กับรัฐในการจัดสรรน้ำให้ประชาชน ชาวบ้านเลยไม่มีน้ำประปาใช้

๔๓

การดำเนินการเพื่อนำกลับมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของชาวมาบตาพุด

ในขณะเดียวกันภาคธุรกิจเอกชนกลับออกมากดดันคำสั่งระงับโครงการ ๗๖ โครงการดังกล่าวของศาลฯ โดยอ้างว่าคำสั่งดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ เป็นผลประโยชน์ของคนกลุ่มเล็กๆ ที่ทำให้คนกลุ่มใหญ่เสียผลประโยชน์ รวมทั้งได้จัดตั้งมวลชนขึ้นปราศรัยโจมตีโดยใช้คำว่า “หยุดทำร้ายมาบตาพุดเสียที” และใช้วิธีการจัดงานรณรงค์ กินหอยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแทน

กองทุนเงินทดแทน... ไม่ใช่ทางออกของมabahสาทุด?

ในการคลี่คลายข้อขัดแย้งระหว่างชาวบ้านในพื้นที่ และกลุ่มธุรกิจเอกชน เจ้าของกิจการ/โรงงานได้เสนอให้จัดตั้งเป็นกองทุนเงินทดแทนหรือกองทุนประกันสังคม ซึ่งเครือข่ายฯ เห็นว่าการจัดสวัสดิการในรูปกองทุนนี้เป็นอันตราย การที่ให้เงินโดยไม่มีการจัดการที่ดีพอ หรือยังทำงานแบบไม่โปร่งใส จะทำให้เกิดการคอร์รัปชัน และ โกงกิน ตัวอย่างเช่น กองทุนพัฒนาชุมชนรอบโรงไฟฟ้า ซึ่งมีงบประมาณสูงถึง ๔๐๐ กว่าล้านบาท เป็นการใช้งบประมาณเพื่อผลประโยชน์กันเองของคนบางกลุ่ม ต้องมีการศึกษาและเข้าใจถึงระบบสวัสดิการให้ดีกว่า

เครือข่ายฯ ได้คิดหาวิธีการว่า ทำอย่างไรที่ไม่ให้ผู้ถูกเหยียวยว เป็นเพียงฝ่ายรับเท่านั้น อาทิ เมื่อถูกยิง แล้วมีคนเอาเงินมาให้ก็ถือว่ามิบุญคุณ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ต้องการ แต่เครือข่ายฯ ต้องการให้หาสาเหตุของการถูกยิง แล้วหาวิธีไม่ให้ถูกยิงซ้ำ เช่นเดียวกัน การมีเตียงรองรับผู้ป่วยจำนวนมาก ก็ไม่ใช่สิ่งที่ต้องการ ต้องดูว่าทำอย่างไรเพื่อไม่ให้เจ็บป่วย

ชาวบ้านไม่ต้องการให้ยุบโรงงาน แต่อยากให้ทำให้ดีขึ้น สามารถรองรับมลพิษได้จริงหรือไม่ เต็มที่หรือยัง ผลการศึกษาว่า ๑๐ ปี ไม่เคยชี้ชัดเรื่องนี้เลย ขณะที่มีการก่อสร้างโรงงานต่างๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การเพิ่มขึ้นของมลพิษต้องมีจุดอิมตัว และมีการพัฒนาแบบที่ชุมชนยังอยู่ได้ การแก้ปัญหาวิกฤตอากาศต้องให้เอาตะกั่วออกจากน้ำมัน หรือทำให้โรงงานสะอาด ด้วยการระบายนมลพิษ ต้องหามาตรการที่มีมาบาตาทุดเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาการพัฒนาต้องผานการมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

เครือข่ายฯ ได้ศึกษาและพบว่า ประเทศไทยไม่ได้ประโยชน์อะไรเลยจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เทคโนโลยีบุคลากร เครื่องจักรต่างๆ ที่นำเข้ามาจากประเทศอื่นๆ ขณะที่ทรัพยากรในพื้นที่กลับถูกใช้หมดไป มีการเอาเปรียบจากธุรกิจที่อาศัยประเทศไทยเป็นฐาน ด้วยการแลกกับค่าจ้าง ราคาถูก ความจริงเช่นนี้ควรเปิดเผยให้เป็นที่รับรู้ทั่วกันซึ่งเป็นเรื่องที่ยากลำบากของชาวบ้านมาก

การพัฒนาที่ชาวบ้านอยากเห็นคือการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ มีการแก้ปัญหาควบคู่กับการวางแผนแบบเป็นระบบ ทำให้ประชาชนเข้าใจ แล้วค่อยดูว่าจะทำอะไร เพื่อแก้ไขปัญหาก็พัฒนาอย่างยั่งยืน นิคมอุตสาหกรรมมิได้ร้ายแรงเสมอไป หากผ่านการสรุปทบทเรียน หรือการเรียนรู้อย่างจริงจัง

จตุรภาคี...เพื่อมาบตาพุด

การแก้ไขปัญหามลพิษของมาบตาพุดปัจจุบัน ทำในรูปคณะกรรมการ 4 ฝ่าย เพื่อเยียวยาเชิงรุกและการป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบอุตสาหกรรม ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายแบบเข้มแข็ง ตรงนี้คงต้องเป็นประเด็นหลัก การต่อสู้ของมาบตาพุดจะเน้น (๑) การป้องกันมิให้เกิดปัญหาขึ้นมาอีกครั้ง (๒) การแก้ปัญหาเดิมที่มีอยู่ และ (๓) การเยียวยาประชาชนในพื้นที่ ซึ่งได้รับผลกระทบ (จากการประกอบอุตสาหกรรม)

กลไกสี่ฝ่ายได้รับมอบหมายให้ทำงานภายใน ๓ เดือน หรือ ๙๐ วัน หากไม่สามารถทำได้ เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกก็ต้องหาทางออกต่อไป (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งให้นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานกรรมการ 4 ฝ่าย ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐ และนักวิชาการ ทำหน้าที่ตรวจสอบว่าโครงการใดใน ๓๖ โครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน)

อาบที่ท่า...สิ่งทีหวั

สุทธิ กล่าวว่า ในแง่ของความพอใจต่องานที่เครือข่ายประชาชน ภาคตะวันออกแล้ว คิดว่าเราพอใจ แต่ยังไม่พอใจในจุดที่ยินยอมแต่เราอาจจะพอใจในจุดที่เรากำลังจะไปถึง

เรื่องมาบตาพุดมันใหญ่มาก และยาก ต่อการเอาชนะ เราเห็นการเปลี่ยนแปลงของชาวบ้าน คนทำงานในพื้นที่ รู้เรื่องเทคนิคต่างๆ ในการทำงาน และสร้างความเข้มแข็งของสังคม ไม่เคยเสียดาย แต่เป็นความภูมิใจในสิ่งที่ตนเองได้ทำ

ประเทศไทยกำลังหลงใหลกับการเจริญด้านอุตสาหกรรม ขณะที่ทำลายวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาก่อให้เกิดการกระจายของภาวะความยากจน และการกระจุกตัวของคนรวย ไม่ได้ไปสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน

การพัฒนาประเทศและสังคม นอกจากเพิ่มตัวเลขมวลรวมของรายได้ประชาชาติแล้ว จะต้องคำนึงถึงความสุขมวลรวมด้วยนี้เป็นประเด็นที่ชาวบ้านในพื้นที่และเครือข่ายประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือผลักดัน

ที่ผ่านมาเราต่อสู้เชิงนโยบายมาตลอด แต่ทำได้ยาก เราต้องทำงานร่วมกันวงกว้าง ทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรม และการกำจัดขยะอุตสาหกรรม ดังนั้นการทำงานกับปลายทาง การดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม อาจจะเป็นทางออกในการดำเนินการที่เหมาะสมในช่วงนี้

เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก

เลขที่ ๑๑๓ ถนนยมจินดา ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมือง

จังหวัดระยอง ๒๑๐๐๐

โทร ๐๓๘ ๖๑๓ ๙๒๘ โทรสาร ๐๓๘ ๖๑๓ ๙๒๘

Email: eastern_network@hotmail.com

ภาพผนวก

กำหนดการ
มหกรรมงานสิทธิมนุษยชน
“รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ”

เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒

วันจันทร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

ณ อาคารบี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

๕๒

๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.

- ลงทะเบียน

๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น.

- กล่าวความเป็นมาของวันสิทธิมนุษยชนสากลและการมอบรางวัลเกียรติยศ
“ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงาน
ด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

โดย นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล
๑๐ ธันวาคมและพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กร
ที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

- กล่าวเปิดงาน มหกรรมงานสิทธิมนุษยชน “รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ”
และนำเสนอภาพรวมสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในรอบปี ๒๕๕๒

โดย ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เวทีคู่ขนาน	ณ ห้องเสวนา ชั้น ๖ สำนักงาน กสม.
การแข่งขัน	๐๗.๓๐ - ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน
ตอบปัญหา	๐๙.๓๐ - ๑๐.๐๐ น. การแข่งขันตอบปัญหาสิทธิมนุษยชน (รอบคัดเลือก)
๑๐.๐๐ - ๑๐.๒๐ น.	- การฉายวิดีโอทัศน์ รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” และประวัติและผลงานของผู้ได้รับรางวัลบุคคลและองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ - การมอบรางวัลและกล่าวแสดงความยินดีกับผู้ได้รับรางวัล : ศาสตราจารย์ ดร. อมรา พงศาพิชญ์ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รางวัลเกียรติยศ “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน” ● ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์ ● รองศาสตราจารย์พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร รางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ ● ประเภทบุคคลหญิง : นางหอมทวล บุญเรือง ประธานกลุ่มอนุรักษ์ขนุนน้ำดอยแม่ออกฮู ● ประเภทบุคคลชาย : นายสุวิทย์ กุหลาบวงษ์ ผู้ประสานงานศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชนและสันติภาพ อีสาน ● ประเภทองค์กรภาคเอกชน : เครือข่ายประชาชนภาคตะวันออก - การอ่านบทกวีนิพนธ์เชิดชูเกียรติบุคคลเกียรติยศ บุคคลและองค์กรที่ได้รับรางวัล โดย ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ “เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์” - ถ่ายภาพหมู่
๑๐.๒๐ - ๑๐.๓๐ น.	- ผู้ได้รับรางวัลกล่าวแสดงความรู้สึก
๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ น.	- การปาฐกถาพิเศษ ของนายกรัฐมนตรี เรื่อง “รัฐบาลกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน”

๑๑.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.	- การเสวนา เรื่อง “แบ่งปันประสบการณ์ : สิทธิมนุษยชนกับความทุกข์ของสามัญชน” โดย บุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ นางสาวมีดา นาวานาถ อดีตเด็กไร้สัญชาติ ได้สัญชาติไทยตาม ม. ๒๓ ผู้ดำเนินรายการ นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๒.๓๐ - ๑๓.๓๐ น.	- รับประทานอาหารกลางวัน - การแสดงดนตรีเพื่อสิทธิมนุษยชน โดย วงโฮป แฟมิลี - การแสดงดนตรี โดย คณะศิลปิน อาร์เอส
๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.	- การแข่งขันตอบปัญหาสิทธิมนุษยชน (รอบตัดสิน) ณ เวทีหลักการจัดงาน ลานอเนกประสงค์ ชั้น ๒
เวทีคู่ขนาน การแข่งขันเครื่องบิน กระดาดพับ	ณ บริเวณลานอเนกประสงค์ ชั้น ๒ ๑๒.๐๐ - ๑๓.๓๐ น. ลงทะเบียน ๑๓.๓๐ - ๑๕.๐๐ น. การแข่งขันเครื่องบินกระดาดพับ (รอบคัดเลือก) ๑๕.๐๐ - ๑๕.๓๐ น. กิจกรรมร่วมสนุกกับเด็กชายหม่อง ทองดี ๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น. การแข่งขันรอบชิงชนะเลิศ
๑๔.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	- การแสดงละครเวทีเพื่อสิทธิมนุษยชน เรื่อง “จันทร์เจ้าขา” - การแสดงดนตรี โดย คณะศิลปิน อาร์เอส - การแสดงดนตรีเพื่อสิทธิมนุษยชน โดย วงโฮป แฟมิลี และ “เอ๋ นิดิกุล”
๑๖.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.	- พิธีมอบรางวัลนักเรียนที่ชนะการแข่งขันเครื่องบินกระดาดพับ โดย กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ดร. ปริญญญา ศิริสารการ) - พิธีมอบรางวัลนักเรียนที่ชนะการแข่งขันตอบปัญหาสิทธิมนุษยชน โดย กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางวิสา เบ็ญจะมนโน)
๑๖.๓๐ น.	- พิธีปิดงาน

* ขอเชิญชมนิทรรศการบริเวณงานจากองค์กรเครือข่าย ๘๐ องค์กร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเชิญชวนเสนอชื่อบุคคลและองค์กร ที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ปี ๒๕๕๒

๖ เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเชิญร่วมเสนอชื่อบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น เข้ารับรางวัล เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงาน และเพื่อร่วมรณรงค์เผยแพร่ให้สังคมตระหนักถึงการทำงานของบุคคลและองค์กร เพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

รางวัลเกียรติยศและการประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชน และการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เห็นความสำคัญของการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะประชาชนที่ลุกขึ้นมาต่อสู้ ปกป้องคุ้มครองทั้งสิทธิของตนเองและสิทธิของผู้อื่น ได้จัดทำโครงการพิจารณาคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผู้ที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น เพื่อยกย่องเชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรให้สังคมได้รับรู้ รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่ทศตนเองเพื่อส่งเสริม ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเผยแพร่รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมขจัดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยให้ลดลง โดยเริ่มมีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นมานับแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน และมีพิธีมอบรางวัลในงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม

กสม. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ เพื่อรับผิดชอบอำนาจการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากลฯ ประจำปี ๒๕๕๒ และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามกรอบที่ได้กำหนดไว้เพื่อรับรางวัลรวมทั้งจัดงานมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะอนุกรรมการฯ ประกอบด้วย นายแพทย์แท้จริง ศิริพานิช เป็นประธาน ดร. ปริญญ์ ศิริสารการ และนางวิสา เบ็ญจะมโน รวมทั้งมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาสังคม นักวิชาการ และสื่อมวลชน ร่วมเป็นอนุกรรมการด้วยสำหรับกรอบและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้แก่

๑. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีบทบาทเป็นที่ประจักษ์ในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แม้ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ทั้งนี้ การดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

๒. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งมีคุณค่าต่อการเสริมสร้างความเข้าใจสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย และการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมอย่างยิ่งต่อการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อชุมชนและสังคม

๓. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่สามารถเป็นกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจ ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้บุคคลหรือองค์กรอื่นในสังคม

๔. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีผลการดำเนินงานในการสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ชุมชนและสังคม

๕. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสม ภายใต้อุปสรรคสิทธิมนุษยชน

๖. เป็นบุคคลหรือองค์กรที่มีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทต่อการพัฒนาในสังคมที่เป็นธรรม และยั่งยืน

รางวัลที่ได้รับ บุคคล/องค์กรที่ได้รับการคัดเลือก จะได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณและเงินรางวัลๆ ละ ๒๕,๐๐๐ บาท (สองหมื่นห้าพันบาทถ้วน) โดยแบ่งเป็น ๔ รางวัล ประกอบด้วย ๑) ประเภทบุคคลชายดีเด่น ๒) ประเภทบุคคลหญิงดีเด่น ๓) ประเภทองค์กรภาครัฐดีเด่น ๔) ประเภทองค์กรภาคเอกชนดีเด่น

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมและขอแบบฟอร์มเสนอชื่อ

ได้ที่สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๘-๓๒ , ๐ ๒๑๔๓ ๐๖๐๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๓๖

เว็บไซต์ <http://www.nhrc.or.th>

แบบเสนอชื่อประวัติและผลงาน ประเภทบุคคล
เพื่อพิจารณาคัดเลือกรับรางวัลด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น
เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒

รูป
ขนาด ๑ นิ้ว
หรือ ๒ นิ้ว
๑ รูป

๑. ประวัติผู้ได้รับการเสนอชื่อ

ชื่อ (นาย นาง นางสาว) นามสกุล

อายุ ปี วัน/เดือน/ ปี เกิด

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย

ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร โทรศัพท์มือถือ อีเมลล์

สถานที่ทำงาน / ชื่อหน่วยงาน

เลขที่ ตรอก/ซอย ถนน

ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ อีเมลล์

๒. ผู้ใกล้ชิดที่สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้

ชื่อ (นาย นาง นางสาว) นามสกุล

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย

ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร โทรศัพท์มือถือ อีเมลล์

๓. ประวัติการทำงาน/ประสบการณ์ด้านส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

.....

.....

.....

.....

๔. ผลงานสำคัญ/ผลงานเด่นในด้านการส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ผ่านมา ตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

.....

.....

.....

๕. ผู้ให้การรับรองข้อมูล (ชื่อ / ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์)

๕.๑

.....

๕.๒

๖. อื่นๆ (ได้แก่ ประกาศเกียรติคุณ/รางวัลที่เคยได้รับ)

.....
.....
.....

ลงชื่อ
(.....)

ผู้เสนอชื่อและ/หรือเสนอชื่อแทน/องค์กรที่เสนอชื่อ

หมายเหตุ โปรดแนบเอกสารประกอบการพิจารณาและภาพกิจกรรม (ถ้ามี)

รายละเอียดของผู้เสนอชื่อแทน/องค์กรที่เสนอชื่อ

๑. ชื่อ (นาย นาง นางสาว) นามสกุล
- ชื่อองค์กร
๒. ที่อยู่ เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย
- ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต
- จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์
- โทรสาร โทรศัพท์มือถือ อีเมลล์

แบบเสนอชื่อ ประวัติและผลงาน ประเภทองค์กร
เพื่อพิจารณาคัดเลือกรับรางวัลด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น
เนื่องในโอกาสวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒

รูป
ขนาด ๑ นิ้ว
หรือ ๒ นิ้ว
๑ รูป

๑. รายละเอียดขององค์กร/หน่วยงาน

ชื่อองค์กร/หน่วยงาน (ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

ประเภทองค์กร ☐ ภาครัฐ ☐ ภาคเอกชน

สถานที่ตั้ง เลขที่ ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ โทรสาร

อีเมลล์ โฮมเพจ

๒. ประวัติ การกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร/หน่วยงาน

.....

.....

.....

.....

๓. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ/ผลงานเด่นในด้านการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ผ่านมา
ตามกรอบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

.....

๔. อื่นๆ (ได้แก่ ประกาศเกียรติคุณ/รางวัลที่เคยได้รับ)

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ผู้เสนอชื่อหรือผู้เสนอชื่อแทน/องค์กรที่เสนอชื่อ

หมายเหตุ โปรดแนบเอกสารประกอบการพิจารณาและภาพกิจกรรม (ถ้ามี)

รายละเอียดของผู้เสนอชื่อแทน/องค์กรที่เสนอชื่อ

๑. ชื่อ (นาย นาง นางสาว) นามสกุล

ชื่อองค์กร

๒. ที่อยู่ เลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย

ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต

จังหวัด รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

โทรสาร โทรศัพท์มือถือ อีเมลล์

ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

6 เนื่องจากในการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา นักสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล กลุ่มและองค์กรจำนวนไม่น้อยถูกข่มขู่ คุกคาม ถูกกักขัง คุมขัง และถูกทำร้าย ซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทยด้วย สหประชาชาติจึงออกปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน เพื่อให้รัฐ ประเทศต่างๆ ยึดถือต้องมีชื่อเต็มว่า ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของบุคคล กลุ่ม และองค์กรต่างๆ ของสังคมที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Declaration on the right and protect of individuals, group and organs of society to promote and protect universally recognized human rights and fundamental freedoms) หรือรู้จักกันในอีกนามหนึ่งว่า ปฏิญญาว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Declaration on Human Rights Defenders) ได้รับการรับรองโดยฉันทามติจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ สมัยที่ ๕๓ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๘ มีวัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครององค์การ เอกชนหรือบุคคลที่ทำงานในด้านสิทธิมนุษยชนซึ่งมักเผชิญกับความเสี่ยงในการถูกคุกคามและละเมิดสิทธิเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่

ร่างปฏิญญาใช้เวลาการเจรจานานกว่า ๑๓ ปี โดยสหประชาชาติได้รับรองร่างดังกล่าวเมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๘ ปฏิญญาประกอบด้วยวรรคอารัมภบท (Preamble) และ ๒๐ มาตรามีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) การประกันสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคน กลุ่ม และ/หรือ องค์กรทางสังคม ว่ามีสิทธิที่จะรวมกลุ่มโดยสันติ จัดตั้งและเข้าร่วมในองค์การเอกชนหรือสมาคม ด้านสิทธิมนุษยชน มีสิทธิที่จะแสดงความเห็น เข้าร่วมในการรับทราบและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และดำเนินการให้สาธารณชนสนใจในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน มีสิทธิในการรับและใช้เงินจากการบริจาคเพื่อกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิในการร้อง

เรียนและรับการเยียวยาเมื่อถูกละเมิด

- ๒) รัฐมีความรับผิดชอบในเบื้องต้นและถือเป็นหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิต่างๆ ตามที่ระบุในปฏิญญา และต้องดำเนินมาตรการทางกฎหมาย ทางศาล ทางบริหารและอื่นๆ เพื่อคุ้มครองผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน จากความรุนแรง การข่มขู่ การตอบโต้ การกีดกัน หรือการกระทำตามอำเภอใจใดๆ ต่อผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ที่ได้ดำเนินการโดยชอบธรรมที่จะพิทักษ์หรือส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ที่ได้ดำเนินการโดยชอบธรรมที่จะพิทักษ์หรือส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

หลังการรับรองปฏิญญา ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน (Special Representative of the Secretary-General on Human Rights Defenders) เมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๐ โดยมีหน้าที่ ดังนี้

- ๑) รวบรวม ตรวจสอบ และรายงานข้อมูลสถานการณ์ของ “ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน” ทั้งที่เป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- ๒) สร้างความร่วมมือและติดต่อกับรัฐบาลและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติตามปฏิญญา
- ๓) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง ในการคุ้มครองผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนรวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนพิเศษ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้แทนพิเศษสามารถรับและตรวจสอบคำร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนได้ โดยคำร้องเรียน ต้องระบุรายละเอียดข้อมูลของผู้ถูกละเมิด การละเมิด และผู้ถูกละเมิด รวมทั้ง ต้องดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรมจากรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลังการร้องเรียนแล้ว แต่เห็นว่ายังไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็สามารถร้องเรียนไปยังผู้แทนพิเศษอีกได้

ในรายงานของผู้แทนพิเศษฯ คนแรกคือนางฮินา จิลานี (Hina Jilani) ชาวปากีสถาน ที่เสนอต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเมื่อ ค.ศ. ๒๐๐๑ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ๔ เรื่องหลัก คือ

- ๑) การข่มขู่หรือทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนโดยไม่ต้องรับโทษ (impunity) โดยกล่าวว่า มีการข่มขู่ หรือทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนทั้งจากองค์กรของรัฐและกลุ่มเอกชนต่างๆ โดยรัฐบาลหลายประเทศมิได้ดำเนินการใดๆ รวมทั้งการสืบสวนเมื่อได้รับรายงาน หรือเมื่อเกิดการสังหารทั้งนี้ผู้แทนพิเศษฯ เห็นว่านอกจากปัญหาทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุของการคุกคาม ทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน
- ๒) การขัดขวางโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย รายงานระบุว่า ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน มักถูกทางการใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการมากขึ้น โดยเฉพาะจากการใช้กฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงรวมทั้งการควบคุม เสรีภาพในการชุมนุม การแสดงความคิดเห็น แม้จะเป็นการให้ความเห็น ในเชิงวิชาการก็ตาม
- ๓) การถูกคุกคามจากหน่วยข่าวกรอง ผู้เสนอรายงานพิเศษฯ มักได้คำร้องเรียนว่า ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน ถูกติดตาม คุกคาม ละเมิดสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ทำงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การตรวจและดักฟังการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งการถูกข่มขู่จากหน่วยข่าวกรองของรัฐ ทั้งจากฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร
- ๔) การโฆษณาชวนเชื่อหรือการปลุกปั่นยุยงให้เกิดความเกลียดชัง โดยมีการใช้สื่อของรับในการกล่าวหาและโจมตี ในการโฆษณาชวนเชื่อหรือการปลุกปั่นยุยง เพื่อลดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงาน และให้สาธารณชนเข้าใจผิด ต่อด้านผู้พิทักษ์/องค์กรด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการข่มขู่และทำร้ายในรูปแบบต่างๆ

จากสรุปรายงาน จะเห็นได้ว่าการข่มขู่หรือคุกคามชีวิตของผู้ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน ยังเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ แม้ว่าจะมีการรับรองปฏิญญาว่าด้วย ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนก็ตาม ด้วยเหตุนี้ปฏิญญามีได้สร้างพันธกรณีทางกฎหมาย รัฐจึงไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายระหว่างประเทศและในหลายประเทศก็ไม่มีกฎหมายภายในหรือมีกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสาระของปฏิญญาดังกล่าว

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่ ๒๖ /๒๕๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม
และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒

๖๖

ด้วยวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และมีมติประกาศให้วันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสิทธิมนุษยชนและทั่วโลกได้ให้ความสำคัญสำหรับวันดังกล่าว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒ ขึ้น เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมฉลอง นอกจากนี้เห็นสมควรมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ เพื่อยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ให้สังคมได้รับรู้ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคคลและองค์กรที่อุทิศตนเองเพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประวัติและผลงานของบุคคลและองค์กรที่ได้รับรางวัลดีเด่นให้เป็นตัวอย่างแก่สาธารณะ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนมีความเข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ ๒) ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒ จึงมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม และพิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายแพทย์แท้จริง คิริพานิช	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ นายปริญญา คิริสารการ	อนุกรรมการ
๑.๓ นางวิสา เบ็ญจะมโน	อนุกรรมการ
๑.๔ นายประนัญ สุวรรณภักดี	อนุกรรมการ
๑.๕ นายวีรวิทย์ วีรวิทย์	อนุกรรมการ
๑.๖ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือ ผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๗ นางสมศรี หาญอนันตสุข	อนุกรรมการ
๑.๘ ประธานมูลนิธิพิทักษ์แรงงานไทย (นายทวีป กาญจนวงศ์) หรือ ผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๙ ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลสิทธิมนุษยชนและสันติธรรม (นายบุญแทน ดันสุเทพวิรวงศ์) หรือ ผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๐ รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
๑.๑๑ นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๒ นางสาววราณี เจนาคม	อนุกรรมการ
๑.๑๓ นางสุพัฒตรา ลิ้มปะพันธ์	อนุกรรมการ
๑.๑๔ นางสาวจารุวรรณ ธรรมวิทย์	อนุกรรมการ
๑.๑๕ นางจินตนา ณ ระนอง	อนุกรรมการ
๑.๑๖ นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๗ นายบุญเกิด สมนึก	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๘ นางนภัทร รัชตะวรรณ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- ๒.๑ อำนาจการจัดงานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๕๒
- ๒.๒ กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือก วิธีการสรรหา กระบวนการคัดเลือก และเกณฑ์การตัดสินบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒
- ๒.๓ พิจารณาตรวจสอบผลงานและคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องของบุคคลและองค์กรที่ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือก
- ๒.๔ พิจารณาคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการรับรางวัล และรายงานสรุปผลเสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อทราบ
- ๒.๕ จัดทำประกาศผลบุคคลและองค์กรที่ได้รับรางวัล
- ๒.๖ จัดการมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ

ล้ง ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒
(ลงนาม) อมรา พงศาพิชญ์
(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ๑ คน และกรรมการอื่นอีก ๖ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา ตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอ มีวาระดำรงตำแหน่ง ๖ ปี และดำรงตำแหน่งได้วาระเดียวเช่นกัน

อำนาจหน้าที่

๑. ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำ หรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
๒. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๓. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่ผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
๔. พ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควร เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ
๕. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อร์ฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๖. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
๗. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่น ในด้านสิทธิมนุษยชน
๘. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา
๙. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ และประชาชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือ เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

(สำเนา)

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(พระปรมาภิไธย) ภูมิพลอดุลยเดช ประ.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่วุฒิสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งมีความรู้ หรือประสบการณ์ ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทน จากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย จำนวนเจ็ดคน ให้เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบุคคลทั้งเจ็ดคนได้ประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำแนะนำของวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

๑. นางอมรา	พงศาพิชญ์	เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายแท้งจริง	ศิริพานิช	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายนิรันดร์	พิทักษ์วัชร	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายปริญญา	ศิริสารการ	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นายไพบูลย์	วราหะไพฑูรย์	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. พลตำรวจเอก วันชัย	ศรีนวลนัต	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. นางวิสา	เบญจมะโน	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

† 4396

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ เป็นปีที่ ๖๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายประสพสุข บุญเดช
ประธานวุฒิสภา

คำอธิบายความหมายของเครื่องหมาย

รูปทรงดอกบัว คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย

รูปคนล้อมเป็นวงกลม คือ การสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วนสังคม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน ให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาประเทศ

รูปมือ

งคมทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในการโอบอุ้ม
ทธี และเสรีภาพ ด้วยหลักแห่งความเสมอภาคและภราดรภาพ

สีน้ำเงิน

ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
HUMAN RIGHTS INFORMATION CENTER
Office of the National Human Rights Commission of Thailand
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 7
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-3844, 0-2141-3881

และทุกภาคส่วนของสังคม

เพื่อประชาชน

ลัอย่างหนักแน่นจากทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเสริมสร้าง
ไทย

<http://library.nhrc.or.th>

31100100003755

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ศูนย์ราชการเดิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารบี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๓/๕

Website : www.nhrc.or.th